LABDARÚGÁS

ÁRA: 4 FORINT. 1974. JÚNIUS. XX. ÉVF. 6. SZ.

Az 1973–74. évi NB I búcsúztatója

A 70 éves ETO albumából

VB. VB. VB.

Jugoszlávia—Brazília 0:0. Balról: Leivinha, Katalinszki, Surjak (takarva), Nelinho (MTI Külföldi Képszolgálat)

A jugoszláv—brazil mérkőzésen Luis Pereira kapura tör. Mögötte: Muzsinics (MTI Külföldi Képszolgálat)

NAPIRENDEN...

A mexikói aranyérem óta, az Utánpótlás válogatott EB-győzelme — melyről hetek múltán is sok szó esik a labdarúgás híveinek táborában, de a szűkebb szakmai körökben is, idehaza és külföldön egyaránt — a sportág legnagyobb nemzetközi sikere. Ennek az írásnak nem célja a játék szakmai értékelése. Nem azért került *napirendre*, hanem néhány olyan kísérő jelenség miatt, amely a labdarúgásunk mai helyzetében igen figyelemre méltó, elgondolkoztató és tanulságos.

A 21. életévében járó gyönyörű Népstadionunk, amely semmit sem öregedett az elmúlt két évtized alatt, talán soha nem látszott olyan fiatalnak, mint ezen az enyhe tavaszi estén. Hogyisne tűnt volna ilyen üdének, frissnek, mikor a reflektorok fényében fürdő csodálatos gyepen *fiatalok* nagy küzdelme folyt, lelátóiról pedig ugyancsak a *fiatalok* tízezrei örvendeztek a futball szépségeinek.

Igen, így volt, szóról szóra így történt!

A fiatalok örömmel fogadták az MLSZ és a KISZ szívélyes meghívóját. Mintha ráéreztek volna az este várható színeire és ízeire, ezzel újból bizonyítva, hogy nálunk a labdarúgás hívei a csalhatatlan meteorológusok módján adják a prognózist: *felhőtlen égbolt, derűs tavaszi este...*

És ahogyan a kezdőrúgást indító sípjelre megszólaltak a nézőtér különböző szektoraiban a hevenyészett kórusok, s mind nagyobb hangerővel lelkesítették a játéktéren küzdőket, önkéntelenül is arra kellett gondolnunk, teljesen felesleges volt a mérkőzésre készült meghívón mintát ajánlani a buzdítás módjára. Az embernek az volt az érzése, mintha ezernél is több szavalókórus gálaestjén venne részt, mintha a poéták ezernyi strófája készült volna erre a bemutatóra.

S bevalljuk, ezen az estén elfelejtettük az utóbbi évek oly gyakran elhangzott sirámait: *„a közönség inkább fütyül, mint lelkesít"*. Pedig ezen a mérkőzésen sem sikerült mindenkinek mindig minden! Itt is kimaradt százszázalékos gólhelyzet; itt is előfordult, hogy olykor eggyel több volt a csel, mint kellett volna; itt is szabadon maradt néhányszor az ellenfél gólra éhes csatára. Mégsem hangzott fel egyetlen alkalommal sem a fütty, ugyanakkor azonban felbúgott a kórus: *„nem baj fiúk!"*

Így értékelte a közönség a látottakat, mert kedvencei között egy sem akadt, aki a 90 perc alatt kivonta magát a küzdelemből. Itt senki nem ismert elveszett labdát, s a pihenésre valamennyien kizárólag a két félidő közötti szünetet használták fel.

Az ezerszemű Cézár mindezt észrevette ezen a keddi estén, aminthogy észrevette mindig a múltban, és ahogyan észre fogja venni a jövőben is. És aztán, hogy a fütty hangzik-e el, avagy a *„nem baj fiúk"* szeretettel és elismeréssel teljes simogató kórusa, az nem a közönségtől függ... *Hogy mi csendül fel a kórusok ajkán, az ott lenn a pályán, a küzdelem milyenségén, a játék színvonalán fogalmazódik meg!*

A Népstadionban az elmúlt 21 esztendő során számtalan és felejthetetlen győzelmet arattak a magyar csapatok, válogatottak csakúgy, mint a legjobb klubjaink együttesei. Bizonyítani sem kell, hogy sokkal nehezebb ellenfelekkel szemben és lényegesen színvonalasabb játékkal. Mégsem emlékezünk arra, hogy ilyen örömujjongás kísérte volna a sikert, mint ezen az EB mérkőzésen. A múltban szinte természetesnek tartottuk a sikert és a kiváló teljesítményt — jó ideje viszont nem kényeztetnek el bennünket a csapatok. Lehetne még az okokat sorolni. Ám a mi véleményünk szerint a dolgok mélyén mégis az a leglényegesebb ok, hogy Magyarországon — minden ellenkező híreszteléssel szemben — *végtelenül szeretik a labdarúgást!* S ha az emberek azt tapasztalják, hogy a labdarúgók minden tőlük telhetőt megtesznek annak érdekében, hogy jelenlegi képességeik és tudásuk legjavát nyújtsák, akkor teljesen elégedettek. Határtalanul örülnek még akkor is, ha ma nem csupa Bozsik, Hidegkúti vagy Budai II játszik! Mert a magyar szurkolók zöme azzal is tisztában van — hiszen figyeli a nemzetközi mezőny szereplését is —, hogy hasonló képességű világklasszisok ma sem nyüzsögnek a pályákon. Ugyanakkor azt is világosan látják, hogy azért ma is rendelkezik a magyar labdarúgás néhány olyan játékossal, akik nagyot nőhetnek, ha azon az úton járnak tovább, amelyre az EB küzdelmek során már ráléptek.

Hadd tegyek egy személyes vallomást. Elmondhatom, hogy az elmúlt negyedszázad szinte valamennyi kiemelkedő labdarúgó eseményén jelen voltam, s megtanultam megérteni, miért és miből fakad az öröm. Mégsem vagyok képes visszaemlékezni a boldogság olyan spontán áradására, mint amilyen május 28-án éjjel hatalmába kerítette a fiatalokat. Végtelenül híve vagyok a fegyelemnek a pályán belül és kívül a játék alatt és után. Mégis, midőn a küzdelem végét jelző sípszó után a határtalanul lelkes, és a játék tartama alatt igen fegyelmezett szurkolóknak ezrei ugrottak át a kerítésen, én nem a hangszórón felhangzó kétségbeesett hangú, a pálya azonnali elhagyására felszólító parancsnak adtam igazat. Így, négyszemközt elárulom, egy kicsit büszke és nagyon irigy voltam azokra a zászlót lengető fiatalokra (bárha csak én is áttudnék még ugrani egy kerítést...), s ha mikrofon lett volna előttem, visszafeleltem volna a hangszórónak: *ugyan, ugyan hát lehetséges megtiltani a mosoly áradását, az örömkönny hullását, ha van miért?*... Hát ne örüljünk igaz lélekkel annak, ha a sok bosszúság korszaka után egyik pillanatról a másikra ismét megtanultunk örvendezni?

Ott, amint tizedmásodpercek leforgása alatt ünneplő fiatal ezrek vették körül a mérkőzés fáradt, verejtékező hőseit, s előttük, mellettük, mögöttük, velük eggyé forrva közösen futották a tiszteletkört a zászlók erdejében, önkéntelenül egy elhatározás született meg bennem. *Ha nékem még egyszer azt példázza valaki, hogy a magyar labdarúgást a fiatalság ma már nem szereti, azt minden további nélkül leütöm...*

Ami ott zajlott le néhány percen keresztül a küzdelem után, az éppen ennek a hiedelemnek az ellenkezőjét bizonyítja. Egy bizonyos: az egyik legnemesebb emberi tulajdonságot, a szeretetet is fel kell lobbantani, azt pedig csak ilyenfajta játékkal lehetséges. Persze, egy ilyen játékig sok munkán keresztül vezet az út, amelyet sokkal nehezebb végigjárni, mint a rossz bizonyítvány megmagyarázása érdekében hamis elméleteket gyártani...

Száz szónak is egy a vége; ezen az estén a győzelemnél, a játék színvonalánál, az egységes akaratnál — pedig mindezek nagyszerűek, a vártnál lényegesen jobbak voltak! — nekem mégis a legtöbbet az elmondott kísérő jelenségek jelentették.

T. E.

NB I 1973—74. Gyorsaságban

A szokványos év végi mérlegkészítésnek az a módja, hogy az újságíró összegezi tapasztalatait, vázlatot készít, eredményeket említ, bírál, összehasonlít, végül valamiféle megállapítást tesz, a legfontosabb tanulságot rögzíti. És itt álljunk meg egy pillanatra! Szögezzük le azt az igazságot: sokszor bizony úgy kanyarítottuk a sorokat, hogy a csattanóban mindig, vagy legalábbis az esetek többségében a pozitív jelenségek kaptak hangsúlyt. Most ne szépítgessük a dolgokat, mondjuk ki kerek perec, ha az év második felében voltak is biztató jelenségek, a magyar labdarúgás legjobbjainak szekerét még nem sikerült kiragadni a kátyúból.

A magyar bajnokságról legfeljebb csak azt lehet elmondani, hogy küzdelmes. Pedig nagyszerűen indult. Kora ősszel volt néhány gyors, nagy iramú, mozgalmas, izgalmakban bővelkedő mérkőzés. Többen szurkoltak a lelátókon is. Néhány csapatunk szép sorozatot, jó teljesítményeket mondhatott magáénak. Említhetnénk a Bp. Honvédot, a Ferencvárost, s másokat, aztán kiderült, hogy mindez csak nekibuzdulás volt, ami dicséretes ugyan, de nem sokat ért, mert visszaesés követte.

Mi jellemezte a mérkőzések többségét? Sok jelzőt lehetne egymás mellé állítani. De ne markoljunk sokat, ne részletezzük a technikai, taktikai, erőnléti fogyatékosságokat. Inkább taglaljuk egy kicsit azt, amiért

unalmasak a mérkőzések.

Ez pedig a tempó, lüktetés, gyorsaság, nagy iram hiánya, s azok a játékbeli kötöttségek, amelyek egysíkúvá teszik a csapatjátékot.

A mieink csapatjátéka csigalassú. Ez különösen akkor szembetűnő, ha a magyar együttesek valamelyike összeméri erejét egy olyan külföldi csapattal, amely a legjobbak, az élenjárók közé tartozik. Említhetjük az Újpesti Dózsa esetét. Mondjuk ki nyíltan: a lilák hat éve uralják a magyar mezőnyt, úgy nyerik a bajnokságot, ahogyan akarják, dicséret, elismerés illeti őket azért is, mert végre eljutottak a BEK-ben a legjobb négyig, s nekik köszönhetjük, hogy a kitűnő Bayern München együttesét Budapesten is üdvözölhettük. De a két csapat versengése megmutatta: korszerű, céltudatos, gyors csapatjáték tekintetében nagy a lemaradásunk. A Dózsa egyszerűen nem volt partiban! Aztán Dortmundban a magyar válogatott az NSZK ellen — még kevésbé!

Sajnos, mi mindent, ami a labdarúgással, a játékkal kapcsolatos, lassan csinálunk! Szembetűnő például, hogy nálunk milyen kevés az igazán gyors, robbanékony játékos, olyan, aki kivételes futógyorsasággal rendelkezik, mondjuk az, aki olyan szaporán tudja szedni a lábát, mint az újpesti *Fekete*, a győri *Stolcz*, a kispesti *Kozma*, vagy a ferencvárosi *Szőke*. Csapatonként legfeljebb egy-két, esetleg három ilyen játékossal találkozunk. Ez pedig kevés! A gyorsaság bár fejleszthető, lényegében véve az emberrel született adottság. Éppen ezért az eddiginél több gondot kellene fordítani a kiválasztásra! Ezt hajtogatják már évek óta mások is, számos testnevelő tanár és edző. És a különféle toborzókon, tehetségkutatókon mégsem azokra esik a választás, akik kitűnő testi felépítésűek és gyorsak, hanem inkább azokra, akik ügyesebben kezelik a labdát. Pedig a technikai tudást hamarább el lehet sajátítani, mint gyorsan, robbanékonyan futni, s a gyors emberek szabják meg egy csapat játékmódját, stílusát. Nem kell erőltetni a rövid passzos adogatást, ha vannak olyan csatárok, akiket tértölelő átadásokkal ki lehet ugratni. Gondoljunk csak arra a támadásra, amikor a Bayern—Atletico második BEK-döntőn *Breitner* kiugratta *Hoenesst*, aki meg sem állt a hálóig!

De, ha már mi egyszer a gyorsaságot boszorkányságnak tartjuk — pedig nem az (!) —, akkor a mieink miért nem képesek legalább arra, hogy sokat fussanak? A legjobbak gyorsasági állóképességéből legfeljebb egy félidőre tellik. A mérkőzések sokszor azért fulladnak unalomba, mert

a többség elfárad,

a labda ilyenkor még kevésbé engedelmeskedik az akaratnak, következik a totyogós, öreguras játék. A keményebb, az intenzívebb edzésmunkához nagy segítséget ad majd az edzőknek az a követelményrendszer, amely a felkészülési időszakban bevezetésre kerül. Persze csak akkor, ha betartják, s az edzésmunka megfelelő életmóddal is párosul.

És ha már a gyorsaságnál, vagy ha úgy tetszik, a lassúságnál tartunk, megemlítjük: a gondolkodásbeli gyorsaság hiányát, ami persze kihat egész játékfelfogásunkra. A mieink rendszerint sok mozdulattal kezelik le és továbbítják a labdát, mindezt lassan is csinálják. Ezalatt az ellenfél időt nyer, helyezkedik, lefogja a gólveszélyes helyzetben levő csatárokat, elrendezi a védelmét. Ha erre a támadócsapat kevesebb időt adna, gyorsabbá, élvezetesebbé válna a játék, több lenne a gólveszély, s bizonyára a gól is. Nem beszélve arról, hogy egyszerűbb, gyorsabb továbbítással, egyből való játékkal, alaposan felgyorsulna a csapatjáték is. Ami nem megy futással, azt némileg

pótolni lehetne gyors gondolkodással,

helyesebb játékfelfogással. Ez magyarázás, megértetés, gyakorlás kérdése. Nos, itt kapcsolódjunk csapataink szerkezeti játékának kötöttségeihez, mert az ezen a téren való

A gyorsaság nem boszorkányosság! Vasas—Pécs 3:0. Szélső elfutás három képben. Váradi Béla elszalad az őrzője mellett (MTI Fotó, Petrovits László felv.)

— lemaradtunk

egészséges változtatás is megértetés és gyakorlás dolga.

A magyar csapatok hadrendje a 4—2—4 és a 4—3—3 között váltakozik, mégpedig úgy, hogy mindig marad a négyhátvédes rendszer, s ez alkalmakként párosul — taktikai függvényként — két-három, esetleg négy középpályással, két-három csatárral, pontosabban befejezővel. A bökkenő csupán az, hogy a játékban túlságosan érvényesülnek a kötöttségek. Amint a játékvezető sípjába fúj, kirajzolódnak a csapatrészek, nyomban meg lehet állapítani, ki mit játszik. És később is ez marad a helyzet. Mindenki egy bizonyos területen, képzeletbeli körben vagy sávban mozog. Kevés a bátor egyéni elképzelés, vállalkozás, az ötlet, a találékonyság, a tudatosság, a helycsere. S mindez, főleg akkor látszik élesen, ha a támadó csapat birtokában van a labda. Senki, vagy legalábbis kevesen mernek a gondjaikra bízott ellenféltől elmozogni, más poszton feltűnni, mert attól tartanak, ha elvesztik a labdát, szabadon maradt ellenfelük ellentámadást vezet. Ez sokszor meg is történik, mert ilyen esetekben elmarad a biztonságos védekezéshez szükséges helycsere. Bizony, az szertelenségnek számít, ha egy jobb oldali támadásnál nemcsak a szélső és a jobb oldali középpályás nyomul előre, hanem a jobbhátvéd is. Valakinek vissza kell maradni!

És, hogy ezt körülbelül miként kell csinálni, arra legjobb példa a Bayern esete. Némi túlzással azt lehet mondani: náluk mindenki, mindent játszik, s mikor mit azt *Udo Lattek*, illetve az ellenfelek döntik el, de ilyen vonatkozásban bátran kezdeményeznek a játékosok is. *Hansen* például azon az oldalon játszik, ahol gyorsabb a szélső, *Breitner* hol bal, hol jobboldalon, de mint a tévében is láthattuk, a középpályán többet tanyázik. *Beckenbauer* ugyan jobbára söpröget, de sokszor tör előre, miként *Schwarzenbeck* is — egy ilyen felfutásának köszönhetik a müncheniek a BEK elnyerését (!) — *Zobel*nak mindegy a középpályás sor melyik helyén játszik, miként *Roth*nak. *Kapelmann*, ha kell, jobbszélső vagy balfedezet, *Müller* középpályán is feltalálja magát, *Torstensson* jobb- és balszélső, *Hoeness* esetenként pedig középpályás. Ezeket a posztokat játékban is váltogatják.

Ember legyen a talpán az a védő, aki le tudja fogni az emberét. Ilyen esetekben bizony nehéz végrehajtani a váltásokat, a követő emberfogást pedig azért nem célszerű alkalmazni, mert a védőket kicsalogatják, s a mezőnyben nagyobb gyorsaságuk révén könnyebben elszabadulnak tőlük. A Bayern játékbeli kötetlenségeire jellemző, hogy az összeállítását a magyar lapok különféle formában írták, mert rögzíteni akarták a hadrendet, amelyet olykor bizony nehezen lehetett csalhatatlan biztonsággal megállapítani!

A magyar csapatok közül az Újpesti Dózsa játékfelfogása közelíti meg leginkább azt, amikor itt-ott elmondhatjuk: elmosódtak a határvonalak. Ez azért is van, mert

a liláknál van a legtöbb képzett játékos,

akiknek kevesebb gondot okoz az, ha az összjátékbeli helyzeteket más oldalon kell szervezni, vagy befejezni, mint amit általában megszoktak. Ilyen vonatkozásban ősszel egy ideig jó utat járt a Honvéd is, de tavasszal teljesen megrekedt.

A Vasas viszont éppen tavasszal fejlesztett sokat csapatjátékán. Felszabadultabb, találékonyabb, kötetlenebb, lendületesebb az összjáték. *Lakinger* hátulról is segíti a támadások kibontakoztatását, *Vidáts* nemcsak felmegy, hanem még néha a befejezésnél is ott van, *Kántor* is egyre többet vállal felfutásokból, *Török* középpályára állításával felgyorsult a csapatjáték, *Komjáti* sokat fut, *Kovács* ügyesen fordítja a támadók súlypontját, *Müller* pedig egyszerűen élvezi azt, hogy a pályán kedvére, kötetlenül nyargalászhat, csatárszerűen, nem igen kell embert fognia. Némi hasonlóság felfedezhető volt az MTK-ban is: *Koritár, Kiss, Becsei* és *Kunszt* ügyes váltásai s *Kovács Béla* előretörései révén. Határozottan fejlődött az átszervezett Rába ETO csapatjátéka, nem is beszélve a tatabányaiakról, akik jobbára régiekkel nagyon eredményes évet zártak.

A bajnoki év új játékosokat hozott felszínre. Elég megemlíteni *Néder, Kántor, Sipőcz, Kelemen* (FTC), *Magyar* (FTC), *Fekete, Földi, Vida, Izsó,*

Újra bajnokok vagyunk! Ezt fejezi ki Nagy, Bene és Horváth arca és karja (MTI Fotó, Benkő Imre felv.)

Godán, Laczkó (Dorog), *Kelemen* (ZTE), *Bicsák, Rácz, Molnár II., Peszeki, Domján, Eipel, Hauzer, Kabak, Kereki, Szabó, Csidei, Bálint* (Pécs), *Dudás, Szalai* (Salgótarján), *Hevesi, Sallói, Bogáti, Kúti, Pénzes* (Egyetértés) nevét, de mégegyszer ennyi újonc mutatkozott be az élvonalban.

És ha már a jónál tartunk, büszkélkedjünk Magyarország utánpótlás válogatottjával, amely mindnyájunk nagy nagy örömére Európa-bajnokságot nyert! Kitűnően szerepelt az Ú. Dózsa a BEK-ben, a Tatabányai Bányász KK-t nyert, sikere volt az MNK-nak, s megtört válogatott csapatunk közel kétéves nyeretlenségi sorozata is. Ez persze édeskevés ahhoz, hogy elégedettek legyünk. A magyar labdarúgás tehetséges játékosaival, rátermett vezetéssel többre képes!

Az OTSH-nak, az MLSZ-nek az utóbbi félévben számos nagyszerű intézkedése született, s jó néhány kidolgozás alatt áll. Mindez reményt ad arra, hogy hamarosan kedvező változások történnek.

Németh Gyula

Zombori kapura tör az MTK—Pécs (0:2) találkozón (MTI Fotó, Petrovits L. felv.)

A 70 éves győri

Ilyen lesz a 120 millió forint költséggel épülő 30 ezres stadion, a 8 sávos futópályával, edzőpályákkal, 109×54 m méretű technikai csarnokkal, sportszállodával és a színes tévéközvetítésre is alkalmas modern világítóberendezéssel

Az ETO csapata, amely 1937-ben első ízben vívta ki az NB I-ben való szereplés jogát. Balról jobbra: Kovács intéző, Pécsi, Tóth, Löbl, Brezsányi, Nagy-Zsöle, Balogh, Boros, Lampl, Hrabovszky, Tóth II, Luhányi, Fogl II edző

A tavaszi—őszi lebonyolításra való áttérés évében, 1951 tavaszán ünnepélyes megnyitóra vonultak fel az NB I résztvevői, köztük a győriek is. Az első sor jobbszélén Kovács Murok, a legendás hírű középhátvéd

A Győri Vagon- és Gépgyár sportegyesülete, a Rába ETO 1904-ben alakult, tehát éppen 70 éves. És ahogyan ez a gyáróriás igen jól csengő név a nemzetközi piacon, elmondhatjuk, hogy a győri zöld-fehér csapat sem ismeretlen a labdarúgás nemzetközi porondján.

— *Méltóképpen akarjuk megünnepelni a 70. évfordulót: megcéloztuk a dobogót, mert ismét ki akarunk lépni a nagy nemzetközi vetélkedők színpadára. Ma még nehéz megjósolni, hogyan végződik számunkra az a hallatlanul érdekes és izgalmas versenyfutás, ami ebben a bajnokságban 6—7 csapat között folyik, de mi mindenképpen ott leszünk az élbolyban. Feltétlenül kiharcoljuk annak a lehetőségét, hogy a hűséges szurkolóinkat néhány színvonalas külföldi csapat vendégjátékával lepjük meg* — mondotta néhány hónappal ezelőtt a Rába ETO fiatal elnöke, *Szániel János*, a nem is oly régen még nagyszerű élvonalbeli futballista. Amikor pedig arra kértük, tippelje meg, hányadik helyen is köt ki véleménye szerint a csapata, nem késlekedett a válasszal:

— *Negyediknél roszabb helyen nem végzünk, de áll nekünk akár a második hely is — ha közbe nem jön egy váratlan gikszer —, ám érzésem szerint, bronzérmesek leszünk. Azt azonban hangsúlyozom, hogy a második, harmadik, negyedik helyezett között aligha lesz egy-két pontnyi különbség.*

Most, hogy befejeződött a bajnoki év, egészen világos, hogy a győriek elnöke milyen reálisan ítélte meg a bajnoki sorrend végső kialakulásának lehetőségeit. És a végeredmény egyben azt is jelenti, hogy a zöld-fehérek nagyszámú hívei az elkövetkezendő hónapok során szurkolhatnak ismét külföldi csapatokkal történő találkozók során.

Mozgalmas, izgalmas, változatos hetven esztendő van a győriek mögött. Ez a csapat megtette azt a nagy utat, amely a gyerekcipőtől a teljes beérésig nyitva áll azok előtt, akik nem elégszenek meg néhány messzi állomás elérésének örömével, hanem mind tovább akarnak jutni. Az ETO következetesen igyekezett az akadályokat átlépni. Vezetői mindig tudták, hogy ez nem egyszerű dolog, mert egy labdarúgó csapat számára nemcsak a győzelmek lehetőségei nyílnak meg, hanem ott leselkednek az út mentén a vereségek sokszor elkerülhetetlen akadályai is. Ezek — a győzelmek és vereségek — minden sportág természetéből fakadnak! A győriek útját a célok felé: vidéki

RÁBA ETO albumából

bajnoki címek, legjobb vidéki együttes rangja, Magyar Népköztársasági Kupa megnyerése, magyar bajnoki cím, nemzetközi kupákban való szereplés, s egyéb eredmények fémjelezték. De miközben ezek a komoly sikerek megszülettek, nem is egyszer kiesett az ETO az élvonalból, voltak esztendők, amikor éppen csak elkerülte a kiesést, megint máskor éppenhogy megkapaszkodott a középmezőnyben, s eltűnt a középszerűség szürkeségében.

Igen, ilyen markáns hullámvonal jellemezte a teljesítménygörbét. Egy dolog azonban soha nem fordult elő a 70 esztendő alatt Győrött: *a kishitűség, a változhatatlanba való belenyugvás a vezetésben!* A nagy visszaesések soha nem tartottak huzamosabb ideig, mert a sikertelenség hullámvölgyének mélyén történtek meg minden alkalommal azok a hallatlan erőfeszítések, amelyeknek nyomán hamarosan ismét felbukkant a hajó, s a biztos kézzel való kormányzás eredményeképpen kikötők révébe ért.

Nagy Béla Zsöle az egykori pompás csatár és Pécsi Béla, a kiváló kapus, a jelenlegi intéző, mint az öregfiúk csapatának tagjai a kezdésre várnak

Az ETO, a magyar bajnok, BEK-mérkőzést játszik 1964-ben Lipcsében, telt nézőtér előtt a Chemie Leipzig ellen. A győriek mindkét mérkőzést megnyerték: 2:0, 4:2

Az a néhány címszó, adat, amely itt következik, nem más, mint egy-egy mérföldkő, amely a történelmi múltra emlékeztet.

Az alakulás után négy esztendővel, az 1908—1909. évi bajnokságban már vidéki bajnoki döntőt játszik, s ha akkor csak félsikerrel jár a próbálkozás, de benne van a jövő. A következő évben már ő a bajnok! A továbbiakban ez még tízszer sikerül, s mivel ebben a bajnokságban ismét a legjobb vidéki csapat, elmondhatjuk, hogy ezzel páratlan rekordot állított fel: *az ETO immár tizenkettedszer tekinthető a vidék legjobb csapatának!*

A zöld-fehérek igazán akkor léptek be a magyar labdarúgás első vonalába, amikor 1937-ben kivívták az NB I-ben való indulás jogát. Ezzel óriási örömet szereztek városuk, megyéjük szurkolótáborának s habár csak egy esztendőt töltöttek a leg-

Fent a háromszoros kupagyőztes együttes. Balról: Tóth, Somogyi, Orbán, Nell, Kiss, Izsáki, guggolnak: Szaló, Keglovich, Varsányi, Győrfi, Stolcz

Baloldalt egy kis városnézés Firenzében a KEK mérkőzés előtt 1965-ben. A győriek csak 1:0-ra kaptak ki a Fiorentinától, majd itthon 4:2-re nyertek

Pihenő az egyiptomi tengerparton, Alexandriában

Kongóban 1967-ben így üdvözlik a mérkőzés előtt a csapatot. Jobboldalt Palotai, a csapatkapitány

Keglovich, a tavaly búcsúzott hátvéd, aki 12 év alatt 312 alkalommal volt tagja az NB I-es csapatnak

Orbán, a bajnokcsapat és a háromszoros kupagyőztes együttes oszlopa, az 1972-es olimpiai váltó tagja a fáklyával

jobbak között, *megalapozták a jövőt.* A felszabadulás ismét az ígéret földjén találja az ETO labdarúgóit és egy teljes évtizeden keresztül becsülettel állják a sarat. S amidőn 1955-ben kiesnek, nincs Győrben egyetlen ember, aki ne lenne meggyőződve arról, hogy ez az új helyzet csak egészen rövid átmeneti állapot, az újra való felgyűrkőzés korszaka. Három év múlva teljesül az álom, ám ez hamar szétfoszlik, egy évet kell tölteni az alacsonyabb osztályban. És a Rába ETO 1960 óta megszakítás nélkül az NB I biztos résztvevője. Olyan együttes, amelynek, ha időközben vannak is gyengeségi periódusai, mindegyik ellenfél számol vele. Ez az a csapat, amely még a rapszodikus korszakaiban is képes egyik hétről a másikra feltámadni. De vannak esztendők, amikor negatív jellegű meglepetéseket is okoz.

És az ETO az a csapat, amely a modern labdarúgás léte óta az eddigi legnagyobb bombát robbantja: 1963 őszén megnyeri a magyar bajnoki címet!

A győri zöld-fehérek e sikeres rohama, amely egyúttal azt is bizonyította, hogy vidéki csapat is lehet bajnok, osztatlan örömet, szimpátiát keltett. De az a tény, hogy ezzel résztvevője lehet a legrangosabb nemzetközi kupatornának, a BEK-nek, sokakban vegyes érzelmeket ébresztett. „Pofozógép lesz az ETO" — mind erősebben hangzott ez a megfogalmazás. Nos, a derék „vidékiek" erre a kishitűségre pofonegyszerű — de nagyszerű — választ adtak! *Bejutottak a legjobb 4 közé, s az elődöntőben csak az akkor virágkorát élő Benficával szemben maradtak alul! A BEK-ben, sem azt megelőzőleg, sem azóta egyetlen magyar bajnok sem szerepelt jobban. Az, amit a győriek véghezvittek, csak a Vasasnak és az Újpesti Dózsának sikerült!*

Az 1963-as magyar bajnok, a Győri ETO tehát méltóan képviselte a magyar labdarúgást a nemzetközi porondon is!

S hogy a győri együttes azonkívül, hogy magyar bajnok is volt, kifejezetten kupacsapat, mi sem igazolja ékesebben, mint az a tény, hogy *mesterhármast ért el a Magyar Népköztársasági Kupában:* 1965, 1966 és 1967-ben, tehát egymásután háromszor nyerték el a díszes trófeát, ami azzal járt, hogy háromszor képviselték a magyar színeket a KEK-ben is.

A Rába ETO eddig kereken 750 bajnoki mérkőzést játszott az NB I-ben. Ebből megnyert 271-et, döntetlenül játszott 188 esetben és vesztett 291 alkalommal, tehát az eredménye pozitív, hiszen a megszerezhető 1500

pontból 730-at mondhat magáénak. E mérkőzéseken összesen 1162 gólt ért el, viszont 1223-t kapott. A csapat aránylag nem túlságosan sok játékost szerepeltetett, összesen 154-et, ami azt jelenti, hogy nem sok volt a vándormadár. Azok, akik idegenből kerültek oda, általában hamar megszokták az új környezetet. Ez annak a jele, hogy a kollektív szellem ellen nem lehet különösebb kifogást emelni. A csapat hosszú NB I-es múltjából csak néhány olyan fékezhetetlenre emlékezünk, akik tovább álltak, de azokat nem sajnálják, ha akadt is köztük igen tehetséges fiú. Persze, az emberek nem egyformák, ma is előfordul, hogy egyik-másikkal több a gond, mint a többséggel...

Igen érdekes, hogy az ETO gólrekordját még ma is az egykori középcsatár, *Kertesi Ignác* tartja 63 bajnoki góllal. De már nem sokáig, mert *Stolcz* szorosan felzárkózott mögé az ETO színeiben elért 61 góljával, tehát rövidesen bizonyára átveszi a vezetést a kitűnő csatár, aki már megelőzte a nagyszerű elődöket, *Dombost, Palotait, Pálist, Varsányi II-t, Korsóst, Hegedüst, Góczét, Győrfit* és a többieket. És egészen bizonyos, hogy az újabb és a legújabb hullámból *Somogyi* és *Póczik* is felsorakoznak majd mögé...

Az ETO eddigi NB I-es szereplésének másik kiemelkedő csúcstartója a tavaly búcsúzott *Keglovich*, aki nem kevesebb mint 312 alkalommal szerepelt az NB I-es bajnoki mérkőzéseken, s ezzel alaposan elhúzott az addigi rekorder *Orbántól*, aki 252 szereplés után lépett le a zöld gyepről.

A győri zöld-fehérek jövője azért olyan nagyon bíztató, mert azok, akik ebben a bajnoki évben leggyakrabban játszottak, még nagyon-nagyon messze vannak Keglovich szereplési csúcsától. Lássuk csak, mi is a helyzet? Borbély 29, Baumann 22, Pozsgai 132, Sebők 56, Izsáki 20, Somogyi 216, Póczik 23, Horváth L. 91, Pénzes 78, Stolcz 208, Csidei 18, Varsányi 186, Brandisz 3, Magyar 5, Glázer R. 85, Glázer Z. 6, Tóth 4, Földes 56, Palla 32, Pásztor 1 alkalommal ölthette magára bajnoki mérkőzésen az ETO mezét. Ebből a felsorolásból nem kevesebb tűnik ki, mint az, hogy az együttes a tapasztaltabb és fiatalabb labdarúgók szerencsés keveréke. Fokozatosan öregszik majd ki, s így csupán egy-egy helyen kell majd időnként új fiút beépíteni.

A csapat idei kiváló szereplése a bajnokságban, a dobogós helyezés méltó az egyesület dicsőséges múltjához, s a győriek bizonyára nagyon boldogok, hogy a labdarúgók ilyen nagyszerű sikerrel emelték a jubileumi év fényét.

Úgy véljük, a csapatban, a vezetésben megvannak a képességek ahhoz, hogy a jövőre még magasabb célokat tűzhessenek ki maguk elé. Farsang mester, a kiváló edző, most már a jól végzett munka tudatában készülhet a jövő évi tervek kidolgozására. E egyáltalán nem lennénk meglepve, ha a jövő év, 1975 végén, amikor az ország talán legszebb, legjobban berendezett korszerű stadionját majd átadják rendeltetésének, a győri Rába ETO csapata minden eddiginél komolyabb versenyben lesz a bajnoki dobogó valamelyik fokáért.

Tabák Endre

Farsang Ferenc, az együttes edzője biztos kézzel kormányozta az ETO hajóját

Stolcz rövidesen megjavítja Kertesi Náci gólcsúcsát. A képen Dunai III-mal küzd a labdáért az Újpesti Dózsa elleni tavaszi 1:1-es pompás mérkőzésen (Almási László felv.)

Pénzes, az év nagy meglepetése, a jövő komoly ígérete (Almási László felvétele)

Póczik félelmetes ballábáról a kapusok tudnának mesélni, különösen, ha a csuka jól befűzött (Almási L. felv.)

Mennyit ér a hatodik?

(Fejlődéstörténeti vázlat a bajnokcsapatról)

1974. május 19-én a Újpesti Dózsa 7:0-ra verte a Csepelt.

1974. május 19-én a Vasas 1:0-ra legyőzte a Ferencvárost.

1974. május 19-én az Újpesti Dózsa megszerezte 15. bajnokságát, 1969 óta a hatodikat. Féltucat bajnokság — egyhuzamra. (A krónikák még az Orth-i, a Schlosser-i idők MTK-járól jegyeztek fel ilyen bravúrt. Az az MTK egy évtizeden keresztül nem adta át a trónt. Vajon az Újpesti Dózsa képes lesz erre a sorozatra is?)

Tabló 1969-ből

Az Újpesti Dózsa mostani aranycsapata a hatvanas évek második felében kezdett kialakulni. 1968-ban csak hajszállal maradt el a Ferencváros mögött. És 1969-ben már a lila-fehér labdarúgók vehették át az aranyérmeket. Egy olyan csapat, amelyiket mesteri bábjátékosként mozgatott hátulról egy Göröcs János nevű, fekete hajú legény, és amelyikben zabolázhatatlan csikóként robogott két fiatalember: Bene Ferenc és Dunai II Antal.

(Bene Ferenc: *„Titi, Göröcs Titi utolérhetetlen! Két-ékes játékot játszottunk akkor. A két szélső is mélyen visszahúzódott szinte középpályásnak, Dunai Antinak meg nekem pedig adva volt a terület: fussunk! Csak el kellett indulnunk mindkettőnknek, és a labda pontosan érkezett. Azt már Titi döntötte el, hogy melyikünket játssza meg. Nekünk fel sem kellett nézni csak futni. Aztán vagy jobb- vagy bal külsővel megnyeste a labdát... És közben Fazekas Laci is felnőtt ehhez a hármashoz. Az ellenfelek mind tudták, hogy mit játszunk, mégsem voltak képesek megfogni bennünket. Négy embert semlegesíteni, köztük egy kiszámíthatatlan, szellemes Göröcsöt, lehetetlenség volt.)"*

U. Dózsa—Haladás 3:0. Fekete megszerzi a harmadikat
(MTI Fotó. Kovács Gy. felv.)

Így kezdődött hát a sorozat 1969-ben. Az akkori bajnoki tablóról 18 labdarúgó mosolyog le: *Szentmihályi, Borbély László, Káposzta, Solymosi, Noskó, Dunai III, Zámbó, Fazekas, Göröcs, Bene, Dunai II, Nagy L., Bánkúti, Juhász P., Tóth A., Horváth, Szini és Nyírő.* De akkor még Juhász csak 9-szer, Tóth 6-szor, Horváth meg csupán egyszer került be az első csapatba.

Átváltozás — Göröcs után

Abból a gárdából kivált a válogatott Solymosi, Káposzta és Göröcs. Abból a gárdából nincs már a Megyeri úton Borbély Laci, Szini és Nyírő.

A gerinc — Szentmihályi, Noskó, Horváth, Nagy L., Dunai III, Tóth A., Zámbó, Fazekas, Bene, Dunai II, Bánkúti, Juhász P. — azonban az 1973—74. évi bajnokságra is megmaradt.

A szurkolók pedig új neveket tanultak meg: *Harsányi, Kellner, Kolár, Fekete, Sarlós, Hegyi, Szigeti, Lipovszky, Borbély Lajos.*

A gerinc maradt.

Csak Göröcs távozott.

És távozásával a két-ékes játék legenda lett...

(Sebtiben jegyzett sorok egy beszélgetésből:

Várhidi Pál edző:

— *Göröcs kiválásával az új edzőnek, Kovács Imrének, nem lehetett más választása, minthogy strukturális változásokat hajtson végre...*

— *Háládatlan szerep jutott Imre bácsinak* — vágott közbe Bene. — *Göröcs is kivált, fiatalítani is kellett. A fiatalítás egy-két poszton már Baróti Lajos bácsi idejében elkelt volna, de neki nem volt szíve, hogy azt mondja valakinek: holnaptól a helyeden egy fiatalt játszatok!... A nagy műtétet isten igazából csak olyan idegenből jött ember tudta elvégezni, mint amilyen Imre bácsi volt. Nem kötötték érzelmi szálak sem a Megyeri úthoz, sem a játékosokhoz, ugyanakkor nagyon értett a labdarúgáshoz... Mi akkoriban Káposzta vagy Solymosi kiválását kibírtuk, de Titi nélkül nagyon nehéz volt játszani. Amikor felépült a sérüléséből, szóvá is tettük Imre bácsinak. Ő azonban a maga útját járta, formálta az új játékot. És amikor a győzelmek sorozatban jöttek, mi már nem tudtunk mivel érvelni...*

Farsang Endre szakosztályvezető:

— *Aki közelről ismerte a csapatot, aki látta az edzéseket, aki látta Titit gyakorlás közben, annak számára nem lehetett vitás, hogy Göröcs már nem tudja azt játszani, amit régen... Tudomásul kellett vennünk, hogy Göröcs csak egy volt, és annak a korszaknak vége...*

Várhidi Pál:

— *Még Baróti Lajos idejében, de már Göröcs sérülése után Lajos bácsi Zámbóra bízta Göröcs szerepkörét. Zámbó azonban 2—3 ütemmel tovább tartotta magánál a labdát. Nem hosszan indított, mint Göröcs, hanem odavezette társaihoz azt. Ezzel egész játékunk lelassult. Az új megoldást Kovács Imre hozta. Tóth Andris már tud hosszan indítani, de ezek az indítások már nem középről történnek, hanem eltolódtak balra, illetve jobbra, attól függően, hogy Dunai III vagy Tóth indít-e...*

Bene Ferenc:

— *A játék, persze, egészen más! Andris telitüszttel rúgja meg a labdát és keresztbe lövi, így a csatárnak távolodni kell a kaputól. Titi külsővel nyeste meg, és az elénk kanyarodott... Azóta több lett az adogatás, több a rövid passz... De Harsányit is Imre bácsi építette be a csapatba, s nekünk, csatároknak, az ő személye sokat jelent. Nemcsak rombol, hanem játssza is ezt a játékot. Nagyszerűen kiegészítik egymást Horváthtal, aki ha kell, keményen odalép...)*

Sorozat a sorozatban

A labdarúgó NB I 1973—74. évi bajnokcsapata — az Újpesti Dózsa — tehát így formálódott olyanná, amilyen. Az alapokat Baróti Lajos rakta le, az átformálást *Kovács Imre* végezte el, majd 1973 nyarán *Szűcs Gyula*, 1974 januárjában pedig *Várhidi Pál* vette át az örökséget.

Végig a bajnokság során — de még most, a bajnokság befejezése után is téma: mitől képes a Dózsa esztendők

óta bajnokságot nyerni, illetve mi az a többlet, amit nyújtani tud a többiekkel szemben? Nem kevésbé érdekes kérdés az sem, hogy mit ér az egész magyar labdarúgás szempontjából az Újpesti Dózsának ez a sorozatban kivívott hatodik bajnoksága?

Az első kérdéscsoportra viszonylag egyszerű felelni:

1. Az Újpesti Dózsa játékosanyaga a legjobb.

2. Az Újpesti Dózsa esztendőkre visszamenően koncepció szerint, az úttörőktől az első csapatig egyaránt érvényes nevelési-oktatási elvek szerint foglalkozik labdarúgóival.

3. A legbiztosabbb, már-már menedzseri szintű szakosztályvezetés az Újpesti Dózsánál alakult ki, amelyik szakmailag is, de adminisztratíve is biztosítja az egységességet.

4. Az Újpesti Dózsának volt viszonylag a legkevesebb „ügye" az elmúlt esztendőkben, és ha egyesek ki is rúgtak a hámból, ha elő is fordult kisebb-nagyobb fegyelmezetlenség (a pályán és a magánéletben), **azokat mindig időben meg tudták fékezni.** (Nem egyszer a játékosok egymás között — a vezetés tudta nélkül!)

A „Mennyit ér a hatodik?" — kérdésre már nehezebb a válasz.

Kétségtelen, hogy Kovács Imre edzősködése óta kialakult egy, a 4—3—3-as rendszert rugalmasan játszó csapat, amelyik szükség szerint 6—7 emberrel támad (a három csatár mellé a három középpályás és még Harsányi vagy Horváth is felzárkózik), vagy védekezik. Különösen a középpályások szerepe nőtt meg, hiszen a Dunai III—Tóth—Zámbó hármas játéka ma már az egész csapat játékának meghatározója. Nem egyszer éppen ez a sor lövi a sorsdöntő gólokat — és ez a sor tartja fenn az ellenfelek rohamait (vagy legalább is — megszűri).

A magyar viszonyok között igen jó játékosanyag párosulva a labdarúgók képességeihez mért taktikai-játékfeladatbeli elképzelésekkel, a magyar NB I mai mezőnyében viszonylag simán elboldogul. Éppen az idei bajnokság igazolta, hogy válogatott játékosok hosszan tartó sérülését (Dunai II, Juhász, Nagy) és hosszan tartó gyenge formáját (Fazekas, Bene) is elbírja. A harcba dobott fiatalok (Kolár, Kellner, Fekete, Sarlós, Hegyi) ha nem is 100 százalékosan, de a mai magyar mezőnyben kielégítően tudták pótolni a sérülteket, sőt, olykor még magukkal ragadni a hullámvölgyben levőket is.

A „mai magyar mezőnyben"-t azonban többször is hangsúlyoznunk kell, hiszen labdarúgásunk esztendők óta képtelen kimozdulni a holtpontról. A szakmai munka elégtelensége, a morális problémák, a vezetés következetlensége más csapatokat jóval súlyosabban érint, mint az Újpesti Dózsát. A féltucatnyi bajnokságban tehát — és ezzel nem akarjuk a lila-fehérek érdemeit kisebbíteni — nemcsak a Megyeri útiak „jó"-sága, hanem a többiek gyengesége is tükröződik.

A szurkoló-utánpótlás biztosított Újpesten... (MTI Fotó. Benkő I. felv.)

A fentiekből már az is egyértelművé válik, hogy az újpesti labdarúgókra az átlagosnál jóval nagyobb feladat hárul. Nemcsak a bajnokságban és a nemzetközi kupaküzdelmekben kell helytállniuk, hanem a különböző válogatottakban is. És bár a hatodik bajnokság, a BEK-ben a legjobb négy közé jutás, az utánpótlás Európa-bajnokság döntőjébe jutás (a csapat gerincét a Dózsa-játékosok adták!) szép fegyvertény, nem lehet elhallgatni azt sem, hogy a sorozatmérkőzéseket, a „sorozatot a sorozatban"-t az újpesti labdarúgók sem bírták eléggé.

A gyökerek és a jövő

Igaz, az idei bajnokság közepén az Újpesti Dózsának is át kellett élnie egy kisebb fajta válságot. A Kovács Imrét felváltó Szűcs Gyula szerződtetése — Farsang Endre szavaival — *„nem jött be"*, *„nem volt a legszerencsésebb húzás"*. A kellő szigor hiánya, az engedékenység — és itt Bene Ferencet idézzük — *„lazításra késztette a csapatot az edzésmunkában csakúgy, mint a taktikában és a magánéletben". Az őszi idényben az újpesti védelem hihetetlenül „gólképessé" vált, amit jól tükröz a csapat őszi, 36—22-es gólkülönbsége. A tavaszi idényben harmadrésznyi gólt sem kaptak a lila-fehérek, és — többet lőttek!* (Várhidi szerint számára a legfontosabb és egyben a legnehezebb feladatot a védelem megerősítése jelentette.)

Az Újpesti Dózsa — a Szűcs Gyula által kezdeményezett edzőcserével — átvészelte a válságot és elérte a már ismert sikereket.

A reformok azonban nem tudtak a gyökerekig hatolni.

A „miért?"-re el kell fogadnunk — legalább is részben — Farsang Endre és Várhidi Pál magyarázatát, amely szerint az Újpesti Dózsa sem rendelkezik a sorozatmérkőzésekhez elegendő számú és megfelelő minőségű labdarúgóval. Különösen azért nem, mert részben az érvényben levő átigazolási szabályok, részben a fiatalok megfelelő fizkiai felkészítésének hiánya nem teszik azt lehetővé. *„És ha nincs alap, akkor mi mire tudunk építeni?"* — sóhajtott fel beszélgetés közben Várhidi Pál, arra is utalva, hogy az iskolai testneveléstől kezdve a serdülőkkel-ifikkel való foglalkozáson át korszerűtlenül neveljük (ha neveljük?!) a jövő labdarúgóit.

Mindez azonban nem mentesít az alól, hogy a jövőben ne növeljék a szakmai munka színvonalát, a korszerűen játszás mércéjét az Újpesti Dózsa bajnokcsapatánál is.

Egy változás 74—75-re: a visszavonuló Szentmihályi helyére Rothermel jött.

Rózsa András

...és a játékos-utánpótlással nem lesz baj: Dunai Ede — ifj. Dunai Edével (Záhonyi Iván felv.)

Szép volt, Tatabánya!

Két KK-döntő képe sokáig emlékezetes marad. Az elsőn *Szabó* és *Laczkó*, a Tatabánya két veterán labdarúgója, kezében a kupával, tiszteletkört fut a pályán. A másikon, jól fésülten, szabályosan áll és guggol az egész csapat. *Kovács* és *Göröcs* magasra tartja a díszes trófeát. A kép baloldalán a mester, *Lakat Károly dr.* A Tatabánya immár másodszor lett kupagyőztes. Pompás teljesítményével felzárkózott az FTC, az MTK és az Újpest mellé. S ha így folytatja, akkor megközelítheti az ötszörös kupagyőztes Vasas szép bravúrját. Eddig 32 alkalommal írták ki a kupát, s a mostani újabb fegyverténynyel tovább javult az amúgy is szép statisztikánk. Ezúttal 15. alkalommal került hozzánk a díszes és patinás kupa!

A Tatabánya ebben az 1973—74. évi sorozatban egyszer sem kapott ki. A csoportmérkőzéseken simán jutott túl a Lanerossin és a Bregenzen is. A döntőben pedig két alkalommal is legyőzte a ZVL Zilinát. Azt a zsolnai csapatot, amelyik korábban, a csoporttalálkozókon 5:1-re lelépte a Videotont.

Lakat Károly dr., aki szorgalmas krónikása is volt a KK-összecsapásoknak, a mérkőzés után máris közölte az első pontos végeredményt.

— *Hatszor indultunk a kupában, két alkalommal elsők voltunk. 13 győzelem, 5 döntetlen, 4 vereség a mérleg. A csapat 38 gólt rúgott, s 31-et kapott.*

Élénken tiltakoztak

A mostani szép sorozat tulajdonképpen az előző évi indulással kezdődött. Eredményei alapján 1972-ben a Tatabánya képviselhette a magyar színeket. A KK-értekezleten a részvevők élénken tiltakoztak a kék-fehérek indulása ellen. Féltették a kupa tekintélyét a szerintük ismeretlen és esélytelen Tatabányával szemben. Jól emlékezünk a vitákra, amelyekről, mintha tudomást sem vett volna a Tatabánya. Lakat dr. akkor ezt mondta:

— *Örülünk, hogy a nehezebbik csoportba került a Tatabánya. A Bologna és Dinamo Zágráb legyőzése sokkal nagyobb fegyvertény lesz, mintha a másik csoportból jutnánk a döntőbe.*

— Ilyen biztos a dolgában? — kérdeztük akkor.

— *A Tatabánya ott lesz a döntőben. Higgyék el nekem!*

És pontosan így történt!

Az ellenfelek kénytelenek voltak tudomásul venni, hogy a Bányász jobb, mint ők. Több benne az akarat, a lelkesedés. S ami mindenképpen föléjük emeli: meg is szeretné nyerni a kupát. Ezért komolyan vesz minden percet.

A tavaly megalapozott hírnévvel 73—74-ben már minden részvevő komolyan számolt a Tatabányával. Az együttes, amellett, hogy saját magát is „benevezte" az 1973—74. évi küzdelmekre, lehetőséget nyitott a Videoton számára is. A győztes ország ugyanis két csapattal indulhatott.

Itthon és külföldön is

A Tatabánya az idén két vasat is tartott a tűzben. Jól bírta a versenyfutást a bajnoki pontokért és állta a kupaszereplést. Ez a két tényező is igazolja: a jól megalapozott szakmai munka lehetőséget teremthet a sikeres szereplésre itthon és külföldön egyaránt. Bebizonyosodott, két fronton is megállhatja a helyét az olyan csapat, amely komolyan veszi az edzésmunkát s arra törekszik, hogy betartsa, amit eltervezett.

A bajnoki és a kupaszereplés tehát nem egymással két ellentétes dolog. A jól megtervezett klubmunka alapja lehet a két területen való helytállás. Hibás az az elmélet, amely szerint csakis egy versenyen lehet jól szerepelni, s valamelyiket alá kell rendelni a másiknak. A Tatabánya nem tette ezt, s — nyert.

Ezért is tartjuk nagyon értékesnek ezt a szép sikert. A Tatabánya ismét méltóan képviselte a magyar színeket Európa legrégibb kupaküzdelmében.

Lakat dr. és Göröcs búcsúja

Május 16-a, a kupa elnyerésének napja bizonnyal sokáig emlékezetes marad sok tatabányai számára. Néhány játékosnak talán ez volt az utolsó nagy fellépése. A szerepléstől ketten végleg elbúcsúztak Tatabányán.

Az egyik távozó, *Göröcs János.*

— *Búcsúzom Tatabányától, ahol aktív labdarúgó pályafutásom befejező szakaszát töltöttem. Szép volt, felemelő volt. Boldog vagyok, hogy ott lehettem a győztes csapatban. Újpesten sok-sok örömben volt részem. Tatabányán a legszebb diadal pillanatában léptem le a színről.*

S búcsúzik a mester, *Lakat dr* is.

— *Távozom Tatabányáról. Emelt fővel mehetek el. Amit lehetett elértünk csapatunkkal. Jó úgy búcsút venni, hogy az ember azzal az érzéssel szállhat fel az utolsó vonatra, amely visszaviszi Budapestre, ami tőlem tellett, megtettem.*

— Elégedett?

— *Az ember ilyet soha nem mondhat. Mert, ami ma siker, az holnap már kevés az újabb győzelmekhez. Tatabányán egy korszak lezárult életemben. Öröm, hogy úgy jöhettem el, éreztem, tettem valamit az ott dolgozókért, a szurkolókért, s talán sikerült a csapatnál is elérnem sok mindent. A Tatabánya neve ma jól cseng idehaza és külföldön. Ez jó kiindulási alap lehet holnapra és holnaputánra.*

Ezért is marad emlékezetes nap Tatabányán 1974. május 16.

Varga Béla

Lakat dr. ötlete volt: két „K" betűben a Tatabánya gárdája. Az első K-betűben az első szárban felülről lefelé: Kovács J., Néder, Laczkó, Horváth L., Hernádi, majd középen Arany, tőle felfelé Nagy, Dombai edző, s Aranytól lefelé Knapik, Sallói. Középen a kupa. A második K-betűben előbb felülről lefelé: Brünyi, Dombai kapus, Csepecz, Kőműves, Tóth K. Középen Takács, tőle felfelé Szűcs gyúró, Czimmermann gyúró, s Takácstól lefelé Zöldi, Szabó. A két KK betű után a „pont" Lakat Károly dr. edző (Geleta Pál felv.)

Az FTC-ről: Albert, a szakosztályvezető-helyettes

A Ferencváros 1973—74. évi teljesítményének értékeléséhez nem is lehetett volna jobb alanyt találni, mint a klubjától és játékosként a nemzeti válogatottól is elbúcsúzott Albert Flóriánt, aki az utóbbi hónapokban szakosztályvezető-helyettesként tevékenykedett a zöld-fehér együttesnél.

Hogyan sikerült az átváltás, az öltözőkből, a pályákról — az irodákba?

— *Mindent meg lehet szokni, csak el kell kezdeni* — mondotta a volt 75-szörös válogatott csatár. — *Kétségtelen életrendem teljesen megváltozott. Általában 8.30 órától már az FTC pályán a hivatali helyiségben vagyok, és valamikor délután végzek. Van úgy, hogy korán, van úgy, hogy már villanyt is kell gyújtani.*

— *A teendők nem ismeretlenek számomra, azelőtt rólam gondoskodtak, most én teszem ugyanezt. A mérkőzések előtt biztosítok minden feltételt az első és a második csapatnak — mivel ez főként a reszortom — a mérkőzések után pedig a szakosztály tagjaival értékeljük a mérkőzést, és ha kell intézkedéseket teszünk. Újszerű, hogy sokat kell tárgyalnom, voltak már nemzetközi beszélgetéseim is, nyugatnémet, román sportvezetőkkel, akik az első pillanatokban szemmel láthatóan meglepődtek, aztán úgy tárgyaltunk, mintha ez nem volna egyikünk számára sem újdonság. Leveleket bontok, válaszokat adok, jól megy már az ügymenet, persze erről azokat is meg kellene kérdezni, akikkel dolgom van, látják munkámat.*

Van-e már áttekintése a szakosztály életéről?

— *Belülről eddig talán mindent tudtam, de minden másként hat felülnézetben. A játékosok meglepően szívélyességgel fogadtak ebben a munkakörömben, sokan jöttek már hozzám ügyes-bajos dolgaik elintézéséért, akinek tudtam, segítettem is. Persze olyanok is vannak, akikkel a viszonyom talán nem volt a legbarátibb, ők egyelőre még meg sem kerestek...*

— *Én, mint mondottam, az első és a tartalékcsapat ügyes-bajos dolgaival foglalkozom leginkább, az utánpótlás felelőse pedig Vincze Géza. Ez a terület egyébként, amelyről sok jót lehet mondani. Rákosi Gyula edzősködése igen serkentőleg hat a fiatalokra, és ez nem véletlen. Gyuszinak jó a pedagógiai érzéke, meg tud mutatni mindent a fiataloknak, akik felnéznek rá. És ez nagyon jó, mert továbbadják a hírt, hogy milyen jó a Fradiban játszani, és csak úgy özönlenek a tehetségek a pályára. Nem győzzük elég szélesre tárni a kapukat.*

— *A szurkolók általában szeretnek biztatót hallani a klub életéből, és én tudok ezzel kapcsolatban nevekkel is szolgálni. Sok örömük lesz még a zöld-fehér színek rajongóinak, hiszen olyan tehetségek bontogatják szárnyukat — többek már be is mutatkoztak — mint Magyar, Kelemen, Nyilasi, Ohnhaus-Ónodi, Takács, vagy éppen Raab Tibor, aki ugyancsak hamarosan helyet követel majd magának feljebb is...*

Örvendetes ilyen dolgokat hallani, de azért vissza kell térni arra is, hogy a tavaszi idény kezdetén nagy volt a bizakodás a szakosztály vezetői részéről, miszerint megtörik az Ú. Dózsa egyeduralmát és a 75 éves jubileum alkalmából elhódítják a bajnoki címet?

— *Igen, kétségtelenül ez így volt, de akkor meg is volt rá minden alap. Lendületbe került az együttes, míg nem aztán egészen váratlanul megtorpant. Hogy miért, ezt ma még nem tudni, a szakosztályvezetés feladata lesz az oknyomozás, hogy többé ilyesmi ne forduljon elő. Nem lehet igazán komoly bajnokaspiráns az a csapat, amely négy egymásutáni mérkőzésen, köztük háromszor saját pályáján a lehetséges 8 pontból mindössze hármat szerez meg. Márpedig velünk ez történt, egy sorozatban: Videoton (o) 1:1, Ú. Dózsa (o) 1:1, Egyetértés (i) 1:1, és Rába ETO (o) 1:2. Azt hiszem, itt úszott el a bajnokság, persze nyugodtan hozzávehetjük ehhez még az ősszel a Dorogtól, és a SZEOL-tól elszenvedett vereséget is.*

— *Hogy mikor lesz igazán esélyes a Ferencváros a bajnokságra? Akkor, amikor az Ú. Dózsához hasonlóan csaknem minden pontot megszerez az otthoni mérkőzéseken, és az ellenfelét ha kell „össze is zúzza", hiszen soha nem tudni mire jó a végén a gólkülönbség.*

Mi történt a pályaavatón? Hogyan fogják a ferencvárosi labdarúgók kiengesztelni közönségüket a nagyon rossz játékkal elszenvedett vereségért, amely mérkőzésre zokszó nélkül fizettek 50—80 forintot is a belépőért?

— *Hát igen, ezt nagyon nehéz lesz rendbe hozni, s hogy mi okozta a kudarcot, arra megint nem tudok egészen elfogadható magyarázatot adni. Mindenesetre a klubban szinte az egész évi munka a jubileum méltó megünneplésére irányult, és valahogyan a mérkőzés jelentősége talán kissé háttérbe is szorult, hiszen mindenki úgy gondolta, végre otthonunkban nem történhet baj. Nos, megtörtént és ezt nagyon szégyelljük, mint ahogyan arra sem tudunk magyarázatot találni, hogy például Szőke és Kű miért álldogálta végig a 90 percet. Tudom, tőlem ez a megállapítás kissé furcsának tűnhet — hiszen rólam is sokszor mondtak ilyesmit —, de valóban érthetetlen, mi történt ezzel a két fiúval, hiszen az ilyen magatartás azért általában nem jellemző rájuk. Bízom abban, hogy a nyitányon történt kisiklás hamarosan rossz álom lesz, és a fiúk igazán jó játékkal, jó eredménnyel engesztelik ki a rajongókat.*

Visszatérve jelenlegi beosztására, ki ezen a téren a példaképe, és mit tesz azért, hogy még jobban elláthassa feladatát?

— *Honti György, az MLSZ volt főtitkára az ideálom. Sok-sok évig láttam őt dolgozni az MLSZ-ben ebben a minőségében, és csak tanulni lehetett tőle pontosságot, felelősségérzetet, munkaszeretetet. Az sem volt mindennapi, ahogy a nemzetközi körökben forgott, mindenkit ismert, mindenki ismerte őt. Igazi diplomatája volt a magyar labdarúgásnak.*

— *Tudom, képességeim még nem elégségesek munkám legjobb elvégzéséhez. Éppen ezért ősztől a Testnevelési Főiskola hároméves sportvezetőképző tanfolyamára járok majd, közben szeretném letenni német nyelvből a középfokú vizsgát, és elkezdeni angolul tanulni. A szerb nyelvben perfekt vagyok, így a más szláv nyelvűekkel meg tudom értetni magam. Minden tervem az, hogy a labdarúgósport minden területén hazai és külföldi vonatkozásban egyaránt tárgyalóképes fél lehessek.*

Hoffer József

Dzsajics és Albert zászlót és virágcsokrot cserél a Magyarország—Jugoszlávia (3:2) mérkőzés előtt (MTI Fotó, Petrovits L. felv.)

VÁLOGATOTTAK ARCKÉPCSARNOKA

FEKETE LÁSZLÓ
Újpesti Dózsa

Mintha a párizsi autószalon bemutatóján lettünk volna. Balra fekete gyönyörű 230-as Mercedes, jobbra piros Ford, hátrább világoskék 127-es FIAT, a szélén ugyanebből egy 850-es.

— Melyik a magáé? — kérdeztük Fekete Lászlót, az U. Dózsa húszéves csatárát.

— *Egyik sem. Azok a kocsik a hosszú évek óta élvonalban levő játékosoké.*

— Milyen viszonyban van velük?

— *Nem hittem, hogy ilyen rövid idő alatt ennyire közel kerülhetek hozzájuk. Soha nem felejtem el, hogy amikor négy évvel ezelőtt a BVSC-től átigazoltak, mennyire szorongó szívvel jöttem le először a Dózsa-pályára. Bemutattak Bene Ferencnek. Én, a tizenhat éves lurkó, úgy néztem fel Feri bácsira, mint valami istenre. Még megszólítani is féltem, azt hiszem először csak egy „Kezit csókolomot" mormoltam. Ma már jó barát. Akárcsak a többiek, ő is nagyon rendes hozzám.*

Feketéhez nem kellett „leereszkedniük" az U. Dózsa hosszú idő óta élvonalban levő játékosainak. Ő nőtt fel, szinte rekordidő alatt melléjük.

A rajt

Tavaly ősszel az MTK elleni mérkőzés 67. percében Szűcs Gyula, az U. Dózsa akkori mestere odaszólt a kispadon mellette ülő fiatalembernek, Feketének:

— *Nagyon meg lennél ijedve ha most beküldenélek?*

— *Ne ... em* — felelte remegve.

A 72. percben Fekete gólt fejelt.

— *Minden sikerült nekem* — mondta. — *A Benfica elleni BEK-mérkőzés előtt bementem az öltözőbe. Meg voltam győződve, hogy kispados leszek. Ránéztem a fogasomra, hát ott lógott a 10-es mez ... Aztán jöttek a Trnava-meccsek. Az elsőn rohantam fel a labdával, a csehszlovák hátvéd elvágódott előttem, megfogta a bőrt mintha kapus volna ... 11-est szereztem, legalábbis mindenki nekem tulajdonította az ég adományát. A visszavágón sem hagyott el a szerencse. Rúgtam egy olyan gólt, amelyet száz bíró közül öröm ha kettő megad. Csak centiméterekkel mehetett át a gólvonalon a labda.*

Jó érzés, hogy így eleveníti fel pályafutásának nagy állomásait. Távol áll tőle mindennemű fennhéjázás, elbizakodottság, alaptalan önelégültség, s mint ahogy edzője, Várhidi Pál megállapította, mindezek elkerülhetetlen velejárója: a lustaság.

Persze, mikor hajtson ha nem most? Nem kimondottan technikás játékos, erényei közé elsősorban a gyorsaság, a robbanékonyság tartozik. Bátran megy bele a csínekbe. A kaput is kellőképpen érzi. Tudja, mikor kell odaérnie. Kitűnő alapanyag ...

A biflázó

— *Egyáltalán nem hasonlítok azokhoz a gyerekekhez, akik mindig az elsők között vannak, látszólag minden fáradtság nélkül!* — folytatta. — *Biflázó típus vagyok.*

A biflázásnak eddig megvolt az eredménye.

A bolgárok elleni mérkőzésen először kapott helyet az országos válogatottban. A magyar csapat első góljáról a szurkolók sokáig beszéltek. Sokak szerint Fekete csodálatos érzékkel, egészen sajátos módon továbbította a labdát a berohanó Fazekas elé.

Hazudnék

— *Ez a mérkőzés is igazolta, még jócskán van mit tanulnom. Az első gól előtt, ha jól emlékszem Póczik adta be remekül a labdát a bolgár kapu előtt. Fejelni akartam, de rosszul számítottam ki az ívet, a mellemre esett a labda. Onnan pattant Fazekas Laci elé. Hazudnék, ha azt mondanám: szándékos volt az átadásom.*

Tulajdonképpen azt is mondhatta volna: *„Hosszú heteken át ezt gyakoroltam"*, hogy nagyobb legyen a labdarúgásért rajongó lelkes szurkolók szemében.

Nem mondta.

Így nagyobb ...

A fotó

— A magyar—bolgár találkozó után az egyik élelmes fotóriporter lencsevégre kapta, ahogy örül.

— *Arra a képre gondol, amelyik megjelent a Labdarúgásban?*

— Igen.

— *Téboly! Mindenki ezzel jött. Mindenki azt hiszi, hogy egy lányt puszilok. Pedig higgye el, az az ősz hajú az édesapám. Hogy mire képes az optika!*

— Miért, az sem volna szégyen, ha egy szőke hajú kislány lett volna az illető. Elvégre húszéves, fiatalember, és feltehetően jól is keres ...

Hentes

— *Minden pénzem hazaadom a szüleimnek. A BRG-ben dolgozom, rádiótechnikával foglalkozom, de nem ez az igazi szakmám.*

— Hanem?

— *Hentes vagyok. Csak azért kellett abbahagynom, mert túl korán nyitott a bolt, négy-fél öt körül keltem fel. Én pakoltam ki a kocsiból az árut, a kolbászokat, a felvágottakat. Mire jött a mester előkészítettem a húst, a csontot.*

— Melyik üzletben dolgozott?

— *A Dimitrov téren, az 5103-as hentesüzletben. Három évig voltam tanuló. Kitűnőre vizsgáztam. Kár, hogy tovább nem maradhattam, szerettem a vevőkkel foglalkozni. Ha abbahagyom a focit visszamegyek a szakmába. A Kereskedelmi Szakközépiskolában elvégeztem az első évet. A sok edzés miatt egy időre kimaradtam, de jövőre folytatom.*

Fekete nagy szeretettel beszélt a szakmájáról. Szavaiból kitűnt, nagyon komolyan vette. Mégis felhagyott vele egy időre.

A labdarúgásért.

Minden bizonnyal azt is ilyen komolyan fogja venni. Hiszen amit csinál, azt komolyan veszi. Pályafutása eddig töretlen volt. Illetve, akadt egy szokatlan fordulat. Budapest serdülő, majd Budapest ifjúsági válogatott volt. Aztán bekerült az országos ifjúsági válogatottba. Ezt követte a bolgárok elleni mérkőzés. Előbb lett tehát felnőtt, mint utánpótlás válogatott! Csak legutóbb, az Európa-bajnoki címért küzdő utánpótlás válogatottban kapott helyet.

Ígéret

Még nem nagy játékos. Ígéret. Manapság nem kis felelősség „nagy ígéretnek" lenni.

A szurkolók megkülönböztetett szeretettel övezik körül azokat, akiktől a magyar labdarúgás felemelkedését remélik. Sokan visszaélnek ezzel a szeretettel.

Sokan elfelejtették, nem valamilyen dolog elkezdése, hanem a folytatása vezet a dicsőséghez.

Gyárfás Tamás

MTI Fotó
Kovács Gyula
felvétele

KÉPES HÍRADÓ

A kupával Schwarzenbeck, Roth, Breitner, Hansen, Müller

A 70 éves Takács II, a Vasas és a Ferencváros volt válogatottja indította el a labdát az FTC-stadion megnyitóján. Mellette Váradi Béla

A második gólt Müller emelte a sarokba a Bayern München—Atletico Madrid 4:0-ás mérkőzésen

Tyll, Sparwasser és Zapf a Magdeburg—Milan (2:0) KEK-döntő után a kupával

Így örült Zobel és Schwarzenbeck a BEK első döntője után, amikor Schwarzenbeck góljával a „sírból hozták vissza" a kupát

Hughes, a Liverpool csapatkapitánya örömkönnyekkel veszi át az Angol Kupát Anna hercegnőtől

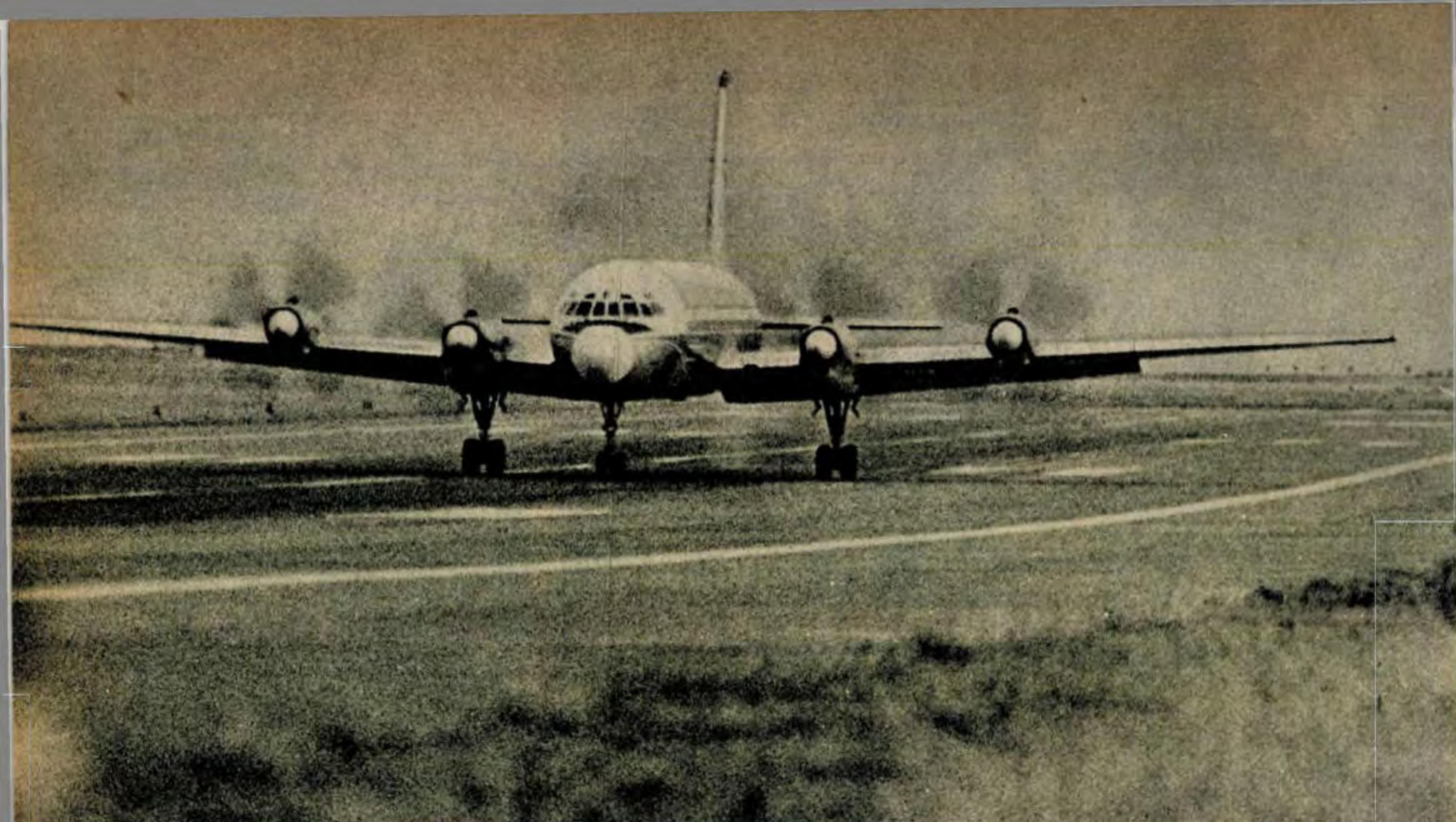
Dr. Dimény Imre, mezőgazdasági- és élelmezésügyi miniszter átadja az FTC-stadiont

75 000 szurkoló ünnepelte a Lazio bajnokságát. Jobbról: Lenzini elnök

Lent: a magyar válogatottak a jugoszlávok elleni 3:2-es mérkőzés előtt. Áll balról: Lakinger, Juhász I., Fábián, Kovács L., Géczi, Bálint, Vidáts, Kovács J., Megyesi, Stolcz, Illovszky szövetségi kapitány. Guggol: Müller, Bene, Albert, Fazekas, Somogyi, Máté. (Hazai képek MTI Foto, Kovács Gyula és Petrovits László felvételei)

A gondtalan üdülés első feltétele a gyors, kényelmes utazás

IDÉNYJÁRATOK IX. 30-IG

		egyszeri út	menettérti út
BURGASZ	**heti 3 járat**	**691 Ft**	**1382 Ft**
KONSTANCA	**heti 3 járat**	**397 Ft**	**794 Ft**
VÁRNA	**heti 3 járat**	**673 Ft**	**1346 Ft**
DUBROVNIK	**heti 3 járat**	**1576 Ft**	**2224 Ft**

(1 hónapon belüli kedvezményes menettérti díjtétel)

OTP HITELLEHETŐSÉGEK! KEDVEZMÉNYES DÍJTÉTELEK!

RÉSZLETES FELVILÁGOSÍTÁS, HELYFOGLALÁS, JEGYELADÁS: BUDAPEST V., VÁCI U. 1. ÉS DOROTTYA U. 2. TELEFON: 186-805

MALÉV

Magyar Légiközlekedési Vállalat

KISPESTTŐL — ZALAEGERSZEGIG

Tizenkét csapatról fűztünk csokorba nyilatkozatokat, érdekességeket, adatokat.

Kozma és a gólok

A kitűnő Honvéd-csatár az 1973—74. évi gólkirály.

— *Örülök a címnek, de helyzeteim alapján nem 27, hanem 40 góllal kellett volna az élen végeznem* — mondta Kozma.

Machos Ferenc, a régi Bp. Honvéd gólgyáros nyilatkozott Kozmáról:

— *Ha a Miska azt mondja, hogy negyven körül kellett volna járnia, nem esett túlzásba. A jelenlegi NB I-es mezőnyben Kozma szinte egyedülálló jelenség, gyorsasága, helyzetfelismerése a fénykorában levő Benét idézi. Amikor Kozma rendkívüli gólképességét látom, mindig a régi nagy Honvéd jut eszembe s próbálom beilleszteni őt az akkori gárdába. Horváth, Babolcsai, Bárfi, Tichy is szerepelt annakidején a csatársor tengelyében, nagyszerű labdákat kaptak. Abban az együttesben Kozma biztosan 50 gólnál többet szerez egy idényben, de elképzelhető, hogy mégis megingott volna a helye, ha annyi lehetőséget elszalaszt, mint az idén. Le kell higgadnia, lábában, fejében még nagyon sok gól van. S még egy tanácsom lenne: nem szabad, hogy egy ilyen „kapusrém" beletörődjön abba, hogy nem megy neki a játék a válogatottban és feladja a labdarúgó legnagyobb dicsőségét jelentő országok közötti mérkőzéseket. Mondják, Kozma csak gólt rúg — véleményem szerint nem baj, főleg, ha még többet szerez. Kozma fölényes gólkirálysága egyébként meglepetés. Számítottam arra, hogy első lesz, de ilyen különbségre senki sem gondolhatott. Nem Kozma lőtt sokat, hanem vetélytársai nagyon keveset. S még valamit, nem emlékszem arra, mikor avattak gólkirályt ilyen jelentős különbséggel, s mikor került ki az NB I gólrekordere abból a csapatból, amelyik nem jutott az első három közé.*

Machos tagja volt a Bp. Honvéd utoljára, 1954-ben bajnokságot nyert csapatának. Mikor lesz ismét bajnok a Bp. Honvéd?

— *Ami a Bp. Honvéddal kapcsolatban az első pillantásra feltűnik: rapszódikus a csapat és rendkívül sok játékost szerepeltet. Véleményem szerint ki kellene tartani egy fiatal, sokat akaró gárda mellett, s türelmesen megvárni beérésüket. Tehát időre van szükség.*

Három Kovács a Videotonról

Kovács Ferenc, edző:

— *Először is egy nagyszerű sorozatra emlékezünk: március 3 és április 7 között hat mérkőzésen 11 pontot szereztünk. Előkelő helyen álltunk, jogosan reménykedhettünk álmaink beteljesülésében. Ekkor Wollek, Nagy II és Karsai kivált a sorból, kulcsjátékosaink kiesése pótolhatalan volt. Az a tény, hogy még így is megtartottuk tavalyi szép helyünket, tanúskodik arról, hogy fejlődött a csapat, s ha Karsaiék játszhatnak, az előrelépés esetleg dobogós helyben is lemérhető lett volna. Jól együtt van a gárda, ennek a csapatnak jövője van. Természetesen sok még a tanulnivaló, például sokkal több helyzetet alakítunk ki, mint amennyit kihasználunk. A korszerűbb játékra, sok mozgásra törekszünk, célunk, hogy jövőre elérjük a dobogót.*

Kovács László, kapus:

— *Kevesebb vereséget szenvedtünk, mint eddig bármikor az NB I-ben. A legjobbak kiesése legalább négy ponttól fosztott meg bennünket, s ha ez a mienk, helyet követelünk a dobogón. Ami késik, nem múlik, a jövő csapata a Videoton. A legjobb korban van az együttes, a következő bajnoki esztendőben érmet hozunk Székesfehérvárra.*

Kovács József, középpályás:

— *Jobb őszi rajttal, kevesebb tavaszi sérüléssel vígan 40 pont fölé juthattunk volna — ez pedig nagyon szép egy olyan klubtól, amelyik öt teljes és egy fél idényt játszott az NB I-ben. A Videotont ma már az egész országban elismerik, tekintélyünk a következő években még nagyobb lesz!*

Gólerős csatárokat!

— *Tíz éve játszom a pécsi együttesben, de még nem akadt olyan mérkőzés, amely előtt kijelenthettem volna: biztosan győzünk, mert a csatársor rúg három-négy gólt* — mondotta *Konrád János*, csapatkapitány.

Ez elég szomorú bírálata a pécsi támadóknak, hiszen Konrád I már 247 bajnokit játszott... Ősszel a 3. helyen zárták az idényt, nem kis mértékben azért, mert az a pécsi csoda is előfordult, hogy több gólt szereztek, mint amennyi mérkőzést játszottak. Tavasszal azután már „visszaálltak" a hagyományokra...

— *Több bravúros győzelmet arattunk* — mondotta Konrád I. — *Nem győzött le bennünket a bajnok Ú. Dózsa, a Népstadionban pontot vettünk el a Ferencvárostól, ugyanott megvertük a Csepelt, Budapesten 2:0-ra nyertünk az MTK ellen. De a Csepel elleni találkozót kivéve ez a siker úgy született, hogy a védelem nem kapott gólt. Ha már belekóstoltunk a jó helyezésbe, jövőre is szeretnénk odajutni, de feltétlenül szükséges egy-két vérbeli, gólerős, magát egyénileg is helyzetbe hozó csatár.*

Szívesen látna a csapatban egy középpályás karmestert is, mert:

— *Védekezni tudunk, jók ebben a feladatkörben a középpályások is. De nincs olyan egyéniség, aki a megszerzett labdát úgy megjátszaná, hogy veszélyes akció alakuljon ki. Vagyis egyéni kitörésre vállalkozna vagy*

Kozma (a sorfal és a kapu között hátul) szabadrúgása a hálóban (Bp. Honvéd—Egyetértés 2:0)

A Vasas együttese, amely az FTC-stadion megnyitóján nyert. Áll balról: Mészáros, Fábián, Lakinger, Török, Vidáts, Kántor. Guggol: Müller, Komjáti, Váradi, Kovács F., Gass

pedig úgy odatenné a csatárnak a labdát, ahogyan Somogyi vagy Kocsis Lajos szokta.

Mindettől függetlenül elégedett az idénnyel:

— *Reálisan a 7—10. hely közé várhattuk a csapatot, s mint a végeredmény mutatja, nem keltettünk csalódást. Azt szeretnénk, ha mind többször az „őszi Pécs" lenne a pályán, s akkor talán az új bajnokságban előbbre is léphetnénk.*

Müller és a Vasas

— *Soha még ilyen idényt! Csak 1974 tavaszát akarjuk és akarom én is... 1973 ősze nem jöhet vissza még egyszer...*

Így kezdte mondókáját a bajnokságról *Müller Sándor* a Vasas 145 NB I-es találkozón szerepelt válogatott játékosa.

Valóban, micsoda idény volt ez a piros-kékek számára! Fordulókon át már-már a kiesés veszélye, 20 fordulóban mindössze 2 győzelem... Kiállítás, eltiltás, sőt majdnem tartaléksors Müllernek. Aztán nagy győzelmek, irigylésreméltó sorozatokkal és bravúros játékok Müllertől, amellyel — jogosan — négy esztendő múltán a válogatottságot is kiérdemelte.

— *Bizony, ég és föld mindenben* — mondotta Müller. — *A fekete őszért mi, játékosok felelünk. A gyönyörű tavaszban nagy érdemei vannak mesterünknek, Baróti Lajosnak, aki szakavatott kézzel szervezte át az együttest. Lakingerből beállós, Törökből középpályás, belőlem jobbszélső lett, egyszerre az egész csapat érezte a játékot. A klubvezetők és Baróti Lajos elképzeléseit csak úgy valósíthattuk meg, hogy megfelelő erővel és akarattal rendelkeztünk. Ez a két döntő tényező kell, hogy legyen az alap a jövőben is, s akkor sűrűn csatlakozik hozzá jó játék is — ez természetes.*

A villogó, ellenállhatatlan, gólokat szerző „új Müllerről" így beszélt:

— *Hetedik éve játszom az élvonalban, régen adós vagyok már a tőlem várt játékkal. A hátralevő éveket a tavaszi formámban akarom lejátszani. Feljavulásomban sok minden közrejátszott. Döntő változás következett be felfogásomban. Nem titok, elég sokat vitáztam vezetőimmel, másként látták mindent ők is, én is. Beláttam, jót akarnak, tanácsaik, követelményeik a csapat és az egyén érdekeit egyaránt szolgálják. Nős vagyok, feleségem óriási segítőtársam, nyugodtan készülök mérkőzéseimre. Végre, megtaláltam a helyemet a pályán is. Voltam már a középpálya minden részén, szerepeltem belső csatárként. Középpályán mindig külön szigorú őrzőt kaptam, levegőhöz sem engedett jutni, beletörődtem sorsomba és feladatam. Itt a szélen több a lehetőség, csak a balhátvéd őriz, ott szélen könnyebben lehet elszakadni a testőrtől. Szeretem ezt a szélsőposztot, önbizalmam is van, ezért vállalkozom egyéni akciókra, távoli lövésekre. Így akarom folytatni, jó játékkal, válogatottsággal. Jövőre pedig a Vasas újra a képességeinek, nevének méltó helyezésért küzd, ott leszünk az első négy között!*

Borsó fejesgólja (MTK—SZEOL 6:1)

Hej csatárok...

A Salgótarján, amikor ősszel, a hetedik fordulóban Budapesten legyőzte a Vasast, még a második helyre is fellépett. Tizennyolc fordulóval később viszont volt 11. is, többek között azért, mert egymásutáni öt fordulóban nem szerzett gólt. A Salgótarján és a hiányzó gólok — már-már fogalom.

— *Jó csatárok kellenének* — mondotta *Szojka Ferenc*, a Bányász híres korábbi válogatott játékosa. — *A gólerős, tehetséges Kovácson múlik, hogy csapatunk eredményes lesz, vagy sem. Kovács viszont még nem egészen kiegyensúlyozott. Adódott úgy, hogy le kellett cserélni, utána pedig az ellenfél védői képtelenek voltak tartani. Kár, hogy hetekre kiengedett. Véleményem szerint a Salgótarján előbbrelépéséhez szükséges, hogy Kovács segítőtársakat kapjon, több oldalról is veszélyesebbé kell tenni az együttest.*

A Salgótarján nemcsak kevés gólt lő, keveset is kap. A védelem ezek szerint jó, de elöl baj van. Nincs például tarjáni játékos — még Kovács sem — aki egy mérkőzésen egy gólnál többre volna képes. — Legalábbis ma még.

„Ha Koritár, Kiss és Becsei úgy akarja..."

Parádés játékok, nagy győzelmek, kiábrándító teljesítmények, fájó vereségek — ez az MTK útja sok bajnokságban, így a most befejezett küzdelmekben is. Néhány példa: Videoton 3:0, Bp. Honvéd 2:0, Vasas 3:1, Rába ETO 2:0, Salgótarján (idegenben) 2:0, SZEOL 6:1. Aztán: ZTE 0:0 és 1:3, Pécs 1:3 és 0:2, Haladás 1:2 és 0:2...

— *Igen, az MTK a szélsőségek csapata* — mondotta *dr. Kalocsay Géza*, aki a kék-fehéreknél az idény végén befejezte 30 éves, nemzetközi diadalokkal is teli edzői működését. — *Azokat a nagy játékokat csak az a csapat tudja bemutatni, amelynek tagjai sokra képesek. A gyenge teljesítményeket pedig csak az a klub tudja ismételgetni, amelynek olyan hangulatemberei vannak, mint az MTK-nak.*

A mester Koritárt, Kisst és Becseit emlegette:

— Ha ők úgy akarják, képességeik alapján akár a válogatott csatársort is alkothatják, nemzetközi mércével is kiváló játékosok. Külföldi csapatainmál az ilyen tehetségek egészen az élre törtek volna, itt nem ment. Felkészülésük, pillanatnyi hangulatuk dönti el jobbára, hogy győzünk és örülünk, vagy veszítünk és szomorkodunk. Nézzük Koritárt. Tavasszal 2 gólt lőtt, ősszel tizenkettőt. Ha kedve van, nem lehet feltartani. Remélem utódom, Kovács Imre, a kiváló szakember nemcsak az MTK, hanem az egész magyar labdarúgás érdekében állandósítja Koritárék nagy játékait.

Az MTK-ba az előző idényekben fiatalok épültek be. Róluk Kalocsay dr. így beszélt:

— Kovács, Kunszt, Borsó és Csorna állandó csapattagok lettek, s tőlük további fejlődés várható. Nagy játékosokká válhatnak, de jelenleg még csak Koritárék tudnak mérkőzéseket eldönteni. Az MTK-nál eltöltött két év eredményei közé sorolnám, hogy sikerült javítani az együttes belső hangulatán, pedig nem titok, hogy a játékosok között meglehetősen viharos volt a légkör.

Keszthelyi és 60 játékosa

A Csepel — volt jobb. Kevesebb pontot szerzett mint az utóbbi hét bajnoki évben bármikor. A gólok száma is jóval kevesebb a tavalyinál. Magától érthető ezek után, hogy a tabellán is lejjebb kerültek. Ennél hátrább 1961—62-ben voltak, amikor kiestek.

„Kétszámjegyű" helyezésük Keszthelyi Mihály maratoni edzősködésének első esztendejében volt utoljára, az 1965-ös idényben, amikor a tizedik helyen kötötttek ki. Keszthelyi Mihály neve összeforrott a Csepel labdarúgó csapatával. A mostani idény végéig 644 NB I-es mérkőzést „szolgált le" a gyári együttesnél, 369-et játszott, 275-ön pedig edzősködött. Időzzünk Keszthelyi edzői éveinél:

1965 április 3-án ült először a Csepel kispadján, 275 mérkőzésén a Csepel 279 ponthoz jutott 95 győzelemmel, 89 döntetlennel és 91 vereséggel. A kilenc év alatt Keszthelyi pontosan 60 labdarúgó szerepeltetésével próbálta ütőképessé tenni gárdáját. Első együtteséből (*Török — Vellai, Kiss, Villányi — Faludi, Pető — Sebes, Németh L, Kalmár, Rotenbiller, Sebestyén*) az idén már csak Pető játszott egyszer-kétszer. Az idén *Tamási, Godán, Kaszás, Szalai, Csőke, Bozó, Öze* és *Bartha* bevetésével nyolc új fiúval is próbálkozott. Előbbre mégsem jutottak, többek között azért nem, mert a mai Csepelben nincsenek olyan képességű és lelkes játékosok, mint mesterük volt.

Keszthelyi Mihály edzői rekordnak minősíthető sorozat (275 NB I-es találkozó egy csapatnál, megszakítás nélkül) után most elköszönt a Csepel első gárdájától.

Haladt a Haladás

A szombathelyiek vágya teljesült: nem átszállót váltott a Haladás, bentmaradt az NB I-ben. Az idény közben a klub vezetői és szurkolói jó néhányszor hajtogatták: csak ezt a bajnokságot húzzák ki, később már nem lesznek kiesési gondjaik.

— Korábbi véleményemet most, hogy bentmaradtunk, megismétlem — mondotta *Thomann Antal* edző. *— Felnevelődött, kialakult egy fiatal csapat, olyan, amelyik tapasztalatokkal gazdagodva, további kemény munkával csak előbbre léphet. Hogy milyen fiatal, az együttes, arra jó példa az Egyetértés elleni 5:1-es találkozó. Egész idényben itt játszott legjobban az a csapat, amelynek Szarkával együtt az átlagos életkor ezen a találkozón 22,8 év volt. Nem mondhatjuk, hogy komoly gondok nélkül biztosítottuk a bentmaradást, annak ellenére, hogy csak a 6. forduló után álltunk a kiesést jelentő 15. helyen. Sok sérültünk volt az egész idényben,*

Ez a lövés mellé ment, de Rapp nem látszik nyugodtnak (MTK—Pécs 0:2)

ezzel magyarázható az Egyetértés elleni 5:1 után a Rába ETO elleni 1:4. Farkas, Király, Kabak sérülése miatt nem léphetett a győri pályára, mérkőzés közben le kellett jönni Halmosinak is. A sok sérülés, katonai elfoglaltság miatt 26 játékos szerepelt a csapatban, s például az egész tavaszi idényben nélkülöztük Stiebert, aki pedig egyértelműen biztos pont lett volna beállósban.

A Haladás játékosai közül *Király* lépett előre, a góllövőlista élcsoportjába került, akadt találkozó, amikor háromszor talált az ellenfél kapujába.

— Végre van egy olyan csatárunk, aki állandó gólveszélyt jelent — mondotta Thomann edző. — *Ahogy az együttestől, úgy Királytól is fejlődés várható. Nem szállt a fejébe néhány jó játék, szorgalma, lelkesedése töretlen. Higgadt, jól koncentrál, átlagon felüli a helyzetfelismerő képessége. Nagyon remélem, hogy rövidesen találkozunk nevével az utánpótlás válogatottban is.*

Józsa és Siklósi az oszlop

Amióta az Egyetértés az NB I-ben küzd, mindig a kiesés ellen harcolt. Csak 1968-ban, az első évben volt viszonylag nyugodt idényük, a 9. hellyel jogosan elégedettek lehettek. Azóta folyik a kötéltánc, az idei bajnokságban a 4. fordulótól a 22-ig megszakítás nélkül kiesést jelentő helyen álltak, majd a 25. fordulóban, a Videoton legyőzésével kerültek a szakadék szélén levő 14.-re.

— A csapat igen sok helyzetet alakít ki, de nagyon keveset használ ki ezek közül — mondotta *Rákóczi László*, edző. — *A sok döntetlen eredménnyel végetért találkozónkból legalább nyolcon a helyzetek alapján gólokkal kellett volna nyerni. Azaz, ha élünk a lehetőségekkel, kényelmes helyünk van, a tabella közepén. Szuromi kivételével fiatal, tapasztalatlan labdarúgók*

Bolemányi öleli magához Kozma lövését, előtte Molnár (Bp. Honvéd—ZTE 0:0)

szerepelnek támadósorunkban, akik majd csak egy-két év múlva lesznek jó százalékú ítéletvégrehajtók. A fiatalok beérése után véleményem szerint megmenekül a kiesési gondoktól a csapat.

A szurkolók mondják, az Egyetértés Siklósin áll vagy bukik.

— *Csapatunknak két alappillére van: Józsa a védelemben, Siklósi a középpályán* — jegyezte meg Rákóczi. — *Szuromi lehetne tudása alapján a harmadik oszlop az együttesben. A többiek tehetségesek, de mint a fentiekben is említettem, fejlődniök kell. Józsa és Siklósi jó vagy rosz napja meghatározza az Egyetértés teljesítményét. Siklósit jó játékosnak tartom, gyorsaságban kell javulnia ahhoz, hogy még előbbre léphessen.*

SZEOL: a végletek gárdája

Amikor szeptember 22-én a Népstadionban a SZEOL *Mészár* kiállítása után tíz emberrel is legyőzte a Ferencvárost, a Tisza-parti együttes a nyolcadik helyre állt, s nagyon kevesen gondolták, hogy ez a csapat néhány hét múltán a kiesőjelöltek közé kerül, sőt ki is esik.

De bebizonyosodott ismét, hogy a SZEOL a végletek csapata. Képes nyerni a Népstadionban és Székesfehérvárott, tud győzni 4:0-ra a Pécs ellen, ugyanakkor győzelem nélkül marad egymás után öt (Egyetértés, Salgótarján, Haladás, Bp. Honvéd és Videoton) otthoni találkozón, amikor pedig jobban kellett volna a két pont, mint a falat kenyér.

A SZEOL „sajátossága", hogy március 24-én elveszített Szegeden az Egyetértés ellen egy olyan mérkőzést, amelyen lényegében nem is két — hanem 4 pontról volt szó. Ezen a találkozón fordult úgy a kocka, hogy a SZEOL-nak kellett menni a vendéglátóipariak után. Ez a meccs, amelyre a Tisza-partiak sokáig nem szívesen emlékeznek, s amelyiknek örök figyelmeztetésül kell szolgálni minden játékosnak.

Virág a védelem és *Vass* a támadósor kulcsembere pontosan az Egyetértés ellen nem játszhatott, mert a Ferencváros, illetve az Ú. Dózsa ellen a kiállítás sorsára jutottak, s 3—3 mérkőzésre kiváltak.

A csepeli présben — Kű (Csepel—FTC 1:2). A képek mind MTI Foto, Kovács Gyula és Petrovits László felvételei

Bundzsák Dezső edző sok cserével próbálkozott, hiszen kezdő 11 játékosa mellé *(Gujdár, Várhelyi, Bánfalvi, Virágh, Mészár, Magyar, Szeghalmi, Varga, Vörös, Vass, Antal)* még további 13-nak adott szerepet. Tanulság sok van. A leglényegesebb, hogy — miként a néhány bravúr mutatja — a csapatban több van, s ilyen gárda szurkolóinak nyugalmáról is gondoskodhatna... Majd az NB II-ben...

Búcsú — reménnyel...

A Dorog együttese 528 NB I-es mérkőzéssel a háta mögött 1966-ban búcsúzott az első osztálytól. Ez volt a mérlege:

14. hely: 26 2 7 17 24—61 11 pont

Nyolc év után visszakerült, s most ismét távozik.

Buzánszky Jenő, a magyar aranycsapat játékosa, a korábbi híres dorogi labdarúgó ez évben szaktanácsadóként működött régi klubjánál. Buzánszky így látta:

— *Mindenekelőtt azt szeretném leszögezni, hogy Dorogon senki sem esett pánikba a kiesés miatt. A feljutást nem is reméltük, s nagy fegyverténynek tartottuk, úgy vélekedett mindenki, hogy ha bent maradunk, nagyon jó, de, ha kiesünk, akkor sincs baj. Kiestünk. Pedig úgy indult, hogy szép lesz minden: legyőztük a Ferencvárost, majd az újpesti 3:5 is győzelemmel ért fel.*

A 7. fordulóval leestek a 15. helyre, majd a 10. fordulóban átvették a sereghajtó helyét és el sem mozdultak már onnan. Miért?

— *Túlzott önbizalmat keltett a játékosokban a kitűnő rajt, amikor pedig jöttek a vereségek, gátolta a csapat tagjait az önbizalomhiány* — folytatta Buzánszky. — *Kiderült menetközben, hogy játékosanyagunk nem üti meg az első osztály követelményeit. Hiányzott a forró légkörű csatákhoz szükséges tapasztalat, a mérkőzéseinken szerepelt 20 játékosból 12 most mutatkozott be az NB I-ben. A vetélytársakkal meglevő hátrányunkat lelkesedéssel, erővel kiegyenlíthettük volna, de a jelek szerint ez sem ment. Például hol voltunk a tavalyi ZTE szívhez? Mint említettem, nem esünk pánikba, próbálunk frissíteni, felhasználjuk a tapasztalatokat. Nem búcsúztunk örökre...*

ZTE? Tévedtek!

Amikor a Zalaegerszeg 1972 tavaszán felkerült az NB I-be, sokan úgy vélekedtek, hogy úgy jött, mint aki megy... Nem nagyon bíztak a ZTE bentmaradásában. És mi történt? Az egerszegiek a 6. helyen kötöttek ki, a Csepel, a Rába ETO, az MTK, a Salgótarján, a Tatabánya, a Pécs, az Egyetértés, a Szeged, a Diósgyőr és a Komló mind, mind mögöttük végzett. 13 győzelmet, 7 döntetlent értek el a 30 mérkőzésen, s öt góllal rúgtak többet, mint amennyit kaptak. Ragyogó eredmény volt.

A 73—74. évi rajt előtt már, alig akadt olyan, aki a ZTE kiesését tippelte, de az újabb NB I-es szereplés már sokkal halványabban sikerült. Ezúttal csak tízszer nyertek, s csak négyszer játszottak döntetlenül, gólt pedig sokkal többet kaptak, mint amennyit rúgtak, a kiesést azonban elkerülték, sőt annak veszélye is csak alig fenyegetett. Amikor döntetlent értek el Kispesten, a ZTE szurkolói megnyugodtak. Ez az eredmény különösen azért volt értékes, mert az egerszegiek addig mindössze négy pontot szereztek idegenben. Győzelem csak Dorogon, s döntetlen Budapesten a Vasas és az MTK ellen... Ha a Zalaegerszeg az új bajnokságban javítani tud az idegenbeli szereplésén, akkor harmadszor is a legjobbak között maradhat, s jöhet a negyedik NB I-es szereplés is. Nyilván ez most az 1. számú feladat Zalaegerszegen.

Boskovics Jenő

14 év után: újabb Európa-bajnokság

Sok huzavona előzte meg a magyar 23 éven aluli válogatott nevezését a II. utánpótlás EB-re, de győzött a higgadt, nyugodt értelem, s fiataljaink megvívhatták az egyre népszerűbb mérkőzéssorozatot. Mégpedig úgy, hogy 14 évvel a bécsi UEFA-torna elsősége után *Horváthék* is EB-címhez jutottak, értékes trófeát és aranyérmet adhatott át nekik sokezer lelkes fiatal örvendezése közben *Barcs Sándor*, az UEFA alelnöke.

Az Európai Labdarúgó Szövetség sokat tett az utóbbi két évtizedben a kontinens futball sportjának fejlesztéséért. Nagyszerű kezdeményezés volt például az utánpótlás korúak számára kiírt EB is, amely két év alatt zajlik le s ez időben 21 éves kortól mozgásban tartja, komoly nemzetközi szinten versenyezteti a legjobbakat. Amit még dicsérni kell: az UEFA nem zárkózik el a tagországok esetleges javaslataitól sem, ha azok újabb előrelépést jelenthetnek, hiszen a főcél, a minél jobban kikristályosodott, a fejlődést még jobban elősegítő tornák, sorozatok létrehozása. Így például nagy figyelem kísérte a legutóbbi edinburghi kongresszuson az MLSZ-nek azt az előterjesztését, hogy a jövőben az utánpótlás EB szorosan kapcsolódjon az UEFA-tornához, a legfiatalabbak hagyományos évi seregszemléjéhez, azaz az „U" tornán 19—21 év legyen a korhatár, az eddigi 23—25 helyett. A kiírás ugyan mindig 23 éven aluliakról szól, s ez így igaz, de mire a vetélkedés befejeződik a játékosok már 25. életévükhöz érkeznek, s ez az évszám már nem nagyon „üti" az utánpótlás fogalmát. Ha pl. a most EB elsőséget szerzett magyar csapat átlagéletkora 21 év volna, még nagyobb bizakodással tekinthetnénk futballsportunk jövője elé... Nehogy azonban ünneprontónak gondoljon is valaki, ez a gárda igen nagy reményekre jogosít, bennük leledzik a felnőtt EB-én való sikeres szereplés gondolata is.

Egyáltalán nem úgy indult, hogy valami nagy diadal lesz. Két évvel ezelőtt, pontosan 1972 szeptember 21-én — fiataljaink 4:0 arányú — nagy vereséggel kezdtek Bozanka Gradiskében Jugoszlávia ellen. De utána jó sorozat következett. *Sárosi László* egyre inkább kialakította ütőképes gárdáját, amelynek mindinkább erénye lett a harcos küzdőszellem, a jó, baráti hangulat, s az eltökéltség, hogy ha már játszanak, annak legyen is valami értelme. Sikerült a visszavágó Szekszárdon a jugoszlávok ellen (1:0), miközben a görögöktől meg lett mind a négy pont (Budapesten 2:0, Athénben 3:2), s a csapat máris az első helyen találta magát. A döntő előtti két újabb erőpróba már erre az évre esett, még jól emlékezetben él a Hollandia elleni siker (1:2, 3:1), a szovjet válogatott elleni küzdelmes, (0:2, 2:0) 11-esekkel kiharcolt továbbjutás, majd a május 15-i drezdai, illetve a május 29-i Népstadionban lejátszott döntő az NDK ellen. A teljesség kedvéért: 2:3 és 4:0.

Szemtanúként mondhatom: már Drezdában Horváthnak, a csapatkapitánynak a „kezében" volt a díszes szobor trófea. Az első félidő játéka nagyon hasonlított a Népstadionbeli döntő második feléhez, amikor sziporkázott Feketeék támadójátéka, mellettük az NDK-sok nehézkeseknek, lassúaknak, ötlettelenek tűntek.

Fekete góljával 4:0

Hogy itt nem volt jobb eredmény, azt némileg az eléggé indiszponáltan működő francia játékvezetőnek, *Kitabdijannak* is lehetett tulajdonítani, de még inkább annak, hogy a magyar csapat tagjai egy-két téves ítélet után többet törődtek a bíróval, mint a játékkal, saját magukat zökkentették ki ezzel a jó tempóból, idegesek lettek, átadták a játék irányítását ellenfelüknek. Már ekkor látszott azonban, hogy az elsőség kimenetele a mieink számára a sokkal bíztatóbb, s ezt a jó szemű NDK-s kollégák is észrevették, ennek megfelelően meglehetősen aggodalmasan utaltak a budapesti visszavágóra. Borulátásuk — talán kicsit furcsa, de annyi vígasztalanság és szomorúság után engedtessék meg, hogy ezt mondjam — a mi nagy-nagy örömünkre: *beigazolódott!*

Sárosi László kemény és nehéz munkáját igazolja, hogy összesen 38 játékost vonultatott fel a 10 mérkőzésen, legütőképesebb gárdáját ez év tavaszára találta meg, amikor már nagyon ritkán, csak sérülés és eltiltás esetén változtatott. Így alakulhatott ki azután az egységes játékstílus, a védekező és támadó játék szervezettsége, amely azután párosult a fiatalos lendülettel, harcos elszántsággal. Bölcs intézkedése volt az MLSZ elnökségének, hogy nem engedte megbolygatni az „U" válogatott a budapesti visszavágóra a magyar—jugoszláv barátságos válogatott mérkőzés miatt, s milyen érdekes a sors: 24 óra leforgása alatt mind a két csapat nagyszerű bravúrral, szép sikerrel örvendeztette meg a győzelmet, a diadalt már annyira áhító, vágyó magyar labdarúgó rajongókat.

Nem volna helyes valamilyen rangsort kialakítani az Európa-bajnoki címet megszerzett játékosok között. Aki csak néhány percet is szerepelt az is megtette a magáét, s ha ezt netán éremmel nem is bizonyíthatja, részese a nagyon szép fegyverténynek. Egyöntetűen a csapaté minden dicséret — vezetőikkel együtt. Úgy érezzük nagyon sokat tettek a holtpontról való elrugaszkodásért!

Hoffer József

Barcs Sándor, az UEFA elnöke átadja az EB-trófeát Horváth Józsefnek, a magyar csapat kapitányának

Az EB-t nyert együttesünk. Balról: Fekete, Váradi, Nagy L., Kántor, Dunai III, Török, Tóth A., Harsányi, Kiss, Mészáros, Horváth

Kis érdeklődés – csattanós befejezés

Keddi napon érkeztem Rotterdamba, a Kupagyőztesek EK 1973—74. évi döntőjének színhelyére. Ahogy kiléptem a főpályaudvar ajtaján, letettem a csomagom, s körülnéztem. Kerestem a szurkolókat, mert a gyakorlat az, hogy azok ilyenkor már javában felvonulnak. Zászlók és trombiták társaságában, s éltetik a későbbi győztest. Néztem, néztem, de csak nem láttam egyet sem belőlük. Megvallom gyanús volt a nagy csend, s mivel délután sem találkoztam fellobogózott szurkolókkal, hát vártam estig. No majd akkor lesz itt nagy ribillió.

Nem lett.

Másnap a Tokaj étteremben találkoztam először olaszokkal. Akkor a még meglehetősen jókedvű Milan hivőkkel. Az ebédnél hangosak voltak s a személyzet között *Rivera* képeket osztottak szét.

Délután — ha jelentősebb meccs van a Feyenoord stadionban — különvonatok indulnak a színhelyre. Ide fél órával az első indulása előtt már kimentem. Mert sohasem lehet tudni, felférni-e az ilyesmire KEK-döntő idején.

Felfértem. S egy teljes kupét betölthettem egyedül.

A stadion?

A sajtópáholy volt a lelátó egyetlen olyan része, ahol a legtöbb helynek gazdája akadt, a többi — kongott az ürességtől. Lassan szállingóztak a nézők s a kezdésre összejött vagy ötezer ember. S ebből az ötezerből legalább négyezer kilencszáz külföldi volt. Akkor még az olasz csapat játékosai biztosra vették, hogy a meccs végén elcsomagolják majd az értékes serleget. Jókedvűen, magabiztosan készülődtek az öltözőben. A megpróbáltatások később jöttek: közvetlen azután, hogy elkezdték a játékot. Az olaszok mesterei az emberfogásnak, s szinte klasszikus szinten gyötrik kedélybeteggé az ellenfél valamennyi játékosát, beleértve a védőket is. Mert ezeket sem hagyják nyugodtan a labda birtokában. Nos, a derék mesteremberek a legnagyobb megrökönyödéssel tapasztalták, hogy az NDK-s labdarúgók egy az egyben átvették e harcmodort. Minden olasznak párja volt a játéktéren, hogy az szinte szusszanni sem tudott a díszkísérettől. Ráadásul a Magdeburg játékosai már akkor megtámadták a piros-feketéket, amikor azok még át sem vették a labdát. A karmester, *Gianni Rivera* finomságai is egyre kevésbé jöttek be. Eleinte még összekuszálta egyszer-kétszer *Gaube* lábait, sőt egy takaros „kötényt" is feladott *Pommerenkenek*, a nevezettek azonban ettől egy cseppet sem érzékenyültek el. Sőt, háromnégy méterről csúszkáltak be elé, meg mögé, s ha nem tudta elég gyorsan elkapni a lábát az olasz — repült labdástól. S az őr ott lihegett mindig mellette, s ha átlépte a felé közeledő labdát, a bokáját azért biztos ami biztos alapon egy kicsit megkocogtatta. Nehogy elfelejtkezzen arról, hogy ott van.

Ahogy teltek, múltak a percek, mindinkább kitűnt, hogy ezen az estén az a csapat nyer, amelyik többet tud futni a másiknál. S főleg — gyorsabban. Erre kitűnő példa volt *Raugust* és *Lanzi* esete. Az utóbbi csak egy pillanatra veszítette el a szeme elől a németek 9-esét s az úgy kilőtt a kapu felé, mint aki puskaport reggelizett. Ebből aztán lett is rumli, hisz minden olasznak ott volt az embere, akivel futott, Lanzi meg lemaradt, így Raugust magányosan vitte a labdát. Végül a veterán sepregető elszánta magát, s elindult keresztezni. De nem ért oda. Amaz beadott, a kétségbeesetten középre rohanó Lanzi pedig szerencsétlenül lépett a belőtt labdába, hogy az *Pizzaballa* mellett a kapu jobb oldalában kötött ki.

A második félidőben megtörtént az, amire a mérkőzés elején csak nagyon kevesen számítottak. A catenaccio atyjai egyszerűen képtelenek voltak megfogni a rengeteget s fürgén mozgó magdeburgiakat. Annál inkább azok védői *Tresoldit*, *Bigont* s a többieket. Még az utolsó negyedórában is úgy száguldoztak fel s alá az NDK-sok, mint akik akkor kezdték a játékot. Az olaszok pedig nem bírták átvenni ezt az iramot.

A 2:0-as magdeburgi győzelem után nagy zsongás volt a sajtóközpontban. Befurakodtam a tömegbe s megkérdeztem egy kollégát, nem tudja e véletlenül, hol-a Magdeburg edzője. Tudniillik az öltözőben nem volt.

— *Most hozzák!* — mutatott egy tumultusra.

— Tényleg hozták. Feltuszkolták egy emelvényre, mikrofonokat dugtak az orra alá s faggatták:

— Mi volt a döntő különbség a két csapat között?

— *Az hogy a mieink nyugodtan játszanának még egy félidőt. Az olaszok aligha...*

— A taktika?

— *Az első félidőben elsősorban arra törekedtünk, hogy útját álljuk az olasz támadásoknak. Szoros emberfogással már a pálya közepén megakadályoztuk a kibontakozó támadásokat. A második félidőben aztán már megnyugodtak a játékosaink, sőt, fokozták a tempót s sok mozgásos, kevés húzásos támadásokkal sikerült széthúzni az egyébként nagyon precíz olasz védelmet.*

— Kit dicsér az együtteséből?

— *Minden játékos kimagasló teljesítményt nyújtott. Mondanom sem kell milyen büszkék vagyunk, hogy a bajnoki cím mellé sikerült elnyerni e nagyon rangos trófeát. Mindezt pedig egy olyan együttessel, amelynek átlagos életkora mindössze 23 év.*

Míg *Heinz Krügelt* bombázták a kérdésekkel, s ő boldogan válaszolgatott, addig a másik edző, *Gianni Trapattoni* meglehetősen lehangolt volt.

— *Megmondom őszintén, erre a vereségre nem számítottam. Még a mérkőzés első felében sem. Mert akkor lett volna lehetőségünk arra, hogy előnyt szerezzünk. Később? Egyre idegesebbek lettek a mieink, a Magdeburg viszont igazán remekül játszott. Mondhatnám úgy, hogy olaszos játékstílussal vertek meg bennünket. Ezek a fiatalok nagyon ügyesek, tehetségesek, szép jövő áll előttük.*

A Milan szőke söprögetője, a kitűnő *Heinz Schnellinger* nagyon sportszerűen csak ennyit mondott:

— *A Magdeburg sokkal jobban, mi sokkal gyengébben játszottunk a vártnál. A vereség fájó, de az ellenfélnek gratulálni kell. Jobbak voltak.*

Így igaz.

Várkonyi Sándor

Seguin megszerzi a magdeburgiak második gólját

Bármilyen csapatot megvertek volna

A Bajnokcsapatok EK a 19., a Kupagyőztesek EK a 14., az UEFA Kupa (korábban VVK és EVK) pedig a 16. kiírásban került sorra 1973—74-ben. Évek óta igen népszerű ez a három kupa, de most, az 1972—73-as évhez viszonyítva lényegesen csökkent a nézők száma. Íme (az évi nézőszám mellett az egy mérkőzésre jutó nézők, végül — jellel az, hogy hány százalékos a csökkenés):

	1971—72		1973—74		
BEK	2 066 976	32 296	1 712 277	29 522	— 9%
KEK	1 145 211	17 618	908 564	14 894	—16%
UEFA Kupa	2 000 981	16 401	1 901 505	15 334	— 7%
	5 213 168		4 522 346		—11%

Tizenegy százalékos visszaesés — a döntőket nem számítva. Mit kellene csinálni, hogy ne legyen további visszaesés? Az UEFA-ban ezek az ötletek merültek fel: **1. Korszerűsíteni a stadionokat, azokat a nézők számára kényelmesebbé alakítani. 2. Magasak a helyárak. Leszállítani a belépőjegyek árát. 3. Sok a tévéközvetítés. Felülvizsgálni azt, hogy mit és mikor közvetítsenek. A mikor alatt az is értendő, hogy jóval a mérkőzések befejezése után, a késő éjjeli órákban.**

Örökmérleg

A BEK táblázatán — kezdeti hatalmas sikerei miatt még mindig nagy fölénnyel vezet a Real Madrid. 19 év összesítése alapján (EB = hányszor nyerte el a kupát, R = részvétel, azaz hányszor indult, J = játék, Gy = győzelem, D = döntetlen, V = vereség, Gól = gólkülönbség, P = pontszám).

	EB	R	J	Gy	D	V	Gól	P
1. Real Madrid	6	16	103	64	13	26	276-118	141
2. Benfica	2	13	78	43	16	20	177-89	100
3. Ajax	3	9	51	31	9	11	91-53	71
4. Celtic	1	8	52	30	10	12	101-44	70
5. Manchester U.	1	5	41	26	7	8	100-45	59
6. Milan	2	7	44	26	5	13	116-59	57
7. Inter.	2	5	41	23	10	8	64-30	56
8. CSZKA Szófia	—	12	48	20	8	20	80-77	48
9. Dukla Prága	—	7	37	19	8	10	67-49	46
10. Feyenoord	1	6	33	18	8	7	78-35	44
21. Újpesti Dózsa	—	5	26	12	7	7	42-33	31
22. Vasas	—	5	25	12	5	8	61-30	29

A kupa 73—74. évi döntőiről érdekesebb írásokat idézünk, véleményeket közlünk.

„Nem igaz az egész..."

Sport (Zürich). A BEK első döntője után: *Hitchcock-finálé a kupadöntőn, olyan módon, amely csak a labdarúgásban lehetséges. A Bayern München, amely már maga is tisztán látta a vereségét, szerencsés távoli lövéssel, 30 másodperccel a befejezés előtt egyenlített... Amikor az Atletico a 115. percben végre gólt szerzett senki sem hitte, hogy ezt a gólt kiegyenlítik... Pedig... Nem messze a felező vonaltól Müller sietett partot dobni, de Hoeness odaszaladt, s kikapta kezéből a labdát. Végrehajtotta a partdobást, a labda Beckenbauerhez jutott, az keresztbevágta a jobbösszekötő helyére felszaladt Schwarzenbeckhez, s ő körülbelül 25 méternyire a kaputól habozás nélkül lőtt... Gól! 1:1. A spanyol játékosok, akik egy pillanattal előbb még biztos győztesnek vélték önmagukat, a földre vetődve öklöllel verték a talajt, s belenéztek az éjszakába, szinte azt várva, hogy valaki közli majd velük: Nem igaz az egész... Ebből a kábulatból még nem is tértek magukhoz, amikor a játékvezető már jelezte a játék végét... A Bayern elismerten egyhangúlag mint a nagy esélyes indult a küzdelembe, de csalódást keltett. Játéka nem közelítette meg a korábbi győztesek döntőbeli teljesítményét. Az Ajaxét, a Manchester Unitedét, a Benficáét..., a régi nagy Reál Madridról nem is beszélve... Hansen és Breitner „fals" oldalon játszott, Torstensson és Zobel csak statisztált... Tetejébe Müller hétfőn, az edzésen elég komolyan megsérült, oly annyira, hogy csak injekciókkal tudták a mérkőzésre valamelyest talpra állítani. Nem tudott sprintelni, s főleg nem magasba ugrani. Egyedül Beckenbauer nem keltett csalódást a Bayern együtteséből...*

A spanyolok megleptek bennünket a fegyelmükkel, a szervezettségükkel, s nem utolsó sorban a technikájukkal. Eltiltás miatt hiányzott néhány standard játékosuk, s különösen a Glasgow-i botrány után nem tudtuk elképzelni, hogy ilyen erősek legyenek... A mérkőzés 57 000 nézője között 25 000 spanyol és 15 000 nyugatnémet szurkoló volt.

Különösen fényesen...

Ugyancsak a Sport a második mérkőzésről: *Az örömtől sugárzó Franz Beckenbauer az előbb elnyert kupával a kezében, ugyanakkor csalódott spanyol szurkolók, akik még ott a brüsszeli Heysel stadionban elégették az Atletico Madrid jelvényét... Első alkalommal nyerte meg a BEK-et NSZK-beli együttes. Minden Bayern játékos svájci frankra átszámítva 36 ezerrel gazdagabb lett a mérkőzés után, ennyit ígértek nekik ha megnyerik a kupát. És Lattek most már kénytelen megtenni a München és Nürnberg közti 165 kilométert — gyalog.* (Csak elkezdte, utána feladta. A szerk.) *A Bayern frissebb volt a második találkozón, szemmel mérhető volt, hogy a müncheniek mennyire jobban bírják az újabb küzdelmet, szemben az öregedő spanyolokkal, akiknek sokkal több pihenő kellett volna a két találkozó között. Az I. félidőben a spanyolok még a szerdai teljesítményükhöz hasonlót nyújtottak, de a döntő pillanatokban már nem voltak annyira határozottak. Ugyanakkor a Bayern nem ugyanazt adta, hanem lényegesen jobb és folyton emelkedő teljesítménnyel rukkolt ki. Ennek hatása alatt az Atletico mind jobban esett vissza, s már korántsem tudott annyira zártan védekezni, mint szerdán. Különösen fényesen játszott Uli Hoeness, aki gyorsaságával megoldhatatlan feladat elé állította a spanyol hátvédeket. Az első negyedórában az első egyéni kapura törése nyomán kihagyta az első nagy helyzetet, de*

Hoeness elhúzza a labdát Reina elől és berúgja a müncheniek negyedik gólját

BEK

Védő. 1955 és 1960 között ötször egymásután: **Real Madrid** spanyol 60—61 és 61—62: **Benfica** (portugál); 62—63: **Milan** (olasz) 63—64 és 64—65: **Internazionale** (olasz); 65—66: **R. Madrid:** 66—67: **Celtic** (skót); 67—68: **Manchester U.** (angol); 68—69: **Milan:** 69—70: **Feyenoord** (holland); 70—71, 71—72 és 72—73: **Ajax** (holland). A **19.** év, **1973—74** (Valamennyi párharcnál mindig a feljebb álló játszott előbb otthon. Rövidítések: o = otthon, i = idegenben, h = hosszabbítás után, t = 11-es gólok döntöttek.

	1. ford.	2. ford.	3. ford.	Elődöntő	Döntő
Viking Stav. (norvég) Trnava (csehszlovák)	Tranava 2:1 (i)i 1:0 (o)	Trnava 0:0 (o), 1:0 (i)	Ú. Dózsa 1:1 (i), 1:1 (o) h, t	Bayern 1:0 (i), 3:0 (o)	Bayern 1:1 h (első mérk.) 4:0 (második mérk.) Brüsszel V. 15. és 17.
Zarja Voros. (szovjet) Apoel Nik. (ciprusi)	Zarja 2:0 (o), 1:0 (i)				
Benfica (portugál) O. Pireusz (görög)	Benfica 1:0 (o), 1:0 (i)	Ú. Dózsa 1:1 (i), 2:0 (o)			
Waterford (ír) Újpesti Dózsa (magyar)	Ú. Dózsa 3:2 (i), 3:0 (o)				
Bayern M. (NSZK-beli) Atvidaberg (svéd)	Bayern 3:1 (o), 1:3 (i) h, t	Bayern 4:3 (o), 3:3 (i)	Bayern 4:1 (i), 1:2 (i)		
D. Dresden (NDK-beli) Juventus (olasz)	D. Dresden 2:0 (o), 2:3 (i)				
Ajax	erőnyerő	CSZKA 0:1 (i), 2:0 (o) h			
CSZKA Szófia (bolgár) Innsbruck (osztrák)	CSZKA 3:0 (o), 1:0 (i)				
FC Bruges (belga) Floriana (máltai)	Bruges 8:0 (o), 2:0 (i)	Basel 1:2 (i), 6:4 (o)	Celtic 2:3 (i), 4:2 (o) h	A. Madrid 0:0 (i), 2:0 (o)	
Basel (svájci) F. Reykjavik (izlandi)	Basel 5:0 (o), 6:2 (o)				
Turku P. (finn) Celtic (skót)	Celtic 6:1 (i), 3:0 (o)	Celtic 0:0 (o), 1:0 (i)			
Vejle (dán) Nantes (francia)	Vejle 2:2 (o), 1:0 (i)				
CZ Belgrád (jugoszl.) Mielec (lengyel)	CZ Belgrád 2:1 (o), 1:0 (i)	CZ Belgrád 2:1 (o), 2:1 (i)	A. Madrid 2:0 (i), 0:0 (o)		
Jeunesse (luxemburgi) Liverpool (angol)	Liverpool 1:1 (i), 2:0 (o)				
Crusaders (északír) D. Bukarest (román)	D. Bukarest 1:0 (i), 11:0 (o)	A. Madrid 2:0 (i), 2:2 (o)			
A. Madrid (spanyol) Galatasaray (török)	A. Madrid 0:0 (o), 1:0 (i)				

a 28. percben a Hereidával vívott második párbajt már megnyerte és bevágta a megváltó vezető gólt. Utána a Bayern a legjobb teljesítményeihez méltóan rohamozott tovább.

Klasszisfutball

Tip (Bázel): *A BEK második döntőjére körülbelül csak 30 000 néző ment, mert a madridi és a müncheni szurkolók jelentős része kénytelen volt hazautazni. Ezúttal a Bayern München szurkolói voltak túlsúlyban a lelátókon, mert több hívük érkezett meg a második küzdelemre mint Madridból. Ezek a müncheniek nagy jutalmat kaptak: a vártnál sokkal fölényesebben nyert a Bayern, s vitte haza Mönchengladbachon keresztül Münchenbe a kupát. Lattek és játékosai a szerdán látottakból sokat tanultak és átalakították játékukat. Rögtön támadtak. A száguldó Hoeness vérbeli jobbszélsőnek bizonyult, balról pedig Torstensson és Breitner rohamai bontogatták meg a spanyolok védelmét. Az Atletico gyorsan szorult be, s így Müllernek sokkal nagyobb terület jutott, mint az első találkozón. A Bayern folyton növelte a tempóját, s ez különösen azért tűnt fel, mert az első mérkőzésen a nyugatnémetek alkalmazkodtak a spanyolok által diktált iramhoz. Az Atletico nem volt gyengébb, mint szerdán, de taktikában alaposan alul maradt. 2:0 után a Bayern már teljesen megnyugodott, s ekkor mesteri labdakezeléseket és lövőkészséget árult el. Igaz, már 1:0 után elszállt a müncheniek aggodalma. Mindezek ellenére azt kell mondani, hogy a gólarány egy kicsit túlzott. Igaz, klasszisfutballt láttunk. A védelemben Maier és Beckenbauer, az építő munkában Breitner és Roth, elöl pedig a feljavult Müller és Hoeness vitte a vezérszerepet, s körülöttük a többiek is mind feljavultak. Ez a Bayern ezen a napon bármilyen csapatot megvert volna. Ekkor már senki sem gondolt arra, hogy két nappal korábban a madridiak 99 százalékos BEK-győztesek voltak.*

Kicker-címek

Néhány cím a nyugatnémet Kicker c. lapból:

„A Bayern München mindent megszerzett, ami a labdarúgásban elérhető. Ez még senkinek sem sikerült: háromszor egymás után NSZK bajnoki cím és a BEK elsőség. Bajnokok bajnoka a Bayern."

„A tizenegy, amely minden akadályt lerombolt."

„Ünnepelni is tud a Bayern!"

Tempó, tempó!

Lattek receptje a második döntőre:

„Nekünk kell az iramot diktálni, még pedig olyant, hogy a spanyolok lélegzethez se jussanak. A labdának szünet nélkül kell röpködnie, s az Atletico védelmet a szélső játékkal kell kinyitni."

Lattek előre megmondta, hogy az Atletico idősebb játékosai sokkal nehezebben pihenik ki a szerdai küzdelem fáradalmait, mint a müncheniek, s ezért adta ki a jelszót: *„Tempó, tempó, tempó..."*

Spanyol vélemények

A második döntő után a spanyol lapok egyhangúan állapították meg, hogy a BEK mezőnyének legjobb, legerősebb tagja a Bayern München volt. De... Még ekkor is sajnálkozva tették hozzá, hogy a madridiak az első találkozó alkalmával kiengedték a győzelmet a kezükből. Majd minden spanyol lap elsősorban Hoeness játékát emeli ki.

Marca (Madrid): *A Bayern nyújtotta az egységesebb játékot, egy győztes, amely megérdemelten nyert. Ha azonban Delcourt játékvezető a Garate esetnél 11-est ítél, akkor minden másként történhetett volna. Minden-*

esetre az UEFA megnyugodhatott: nem az Atletico nyerte a BEK-et.

Dicen (Barcelona): *A vége súlyos vereség lett. Az Atletico csak önmaga árnyékát adta, csak rövid ideig álmodhattunk arról, hogy hazahozza a kupát. A befejezés nem igazságtalan. A négy szenzációs gól alapján méltó helyre került a kupa. Döntött Schwarzenbeck gólja — az első mérkőzésen.*

Mundo Deportivo: *Az erőnlét döntött* — írja elsősorban a spanyol sportszaklap. — *Az Atletico szerdán elszalasztotta a nagyszerű alkalmat, s pénteken lehengerelték. Erőteljesebb volt a Bayern, s ennek köszönheti győzelmét. Az Atleticónak csak szíve volt, tüdeje nem. A müncheniek vita nélkül bizonyultak jobbnak.*

Nyugatnémet hangok

Franz Beckenbauer: *Rosszabbul már nem játszhattunk, mint ahogyan az első mérkőzésen. Ha mind a tizenegyen újra olyan jól küzdenénk mint a másodikon, akkor a világválogatottat is legyőznénk.*

Jupp Derwall, Helmut Schön munkatársa: *Egészen nagy volt a Bayern. Ez a diadal a lejobbkor jött most, a VB rajtja előtt.*

Juan Carlos Lorenzo, az Atletico edzője: *Az Atleticónak már nem volt ereje ahhoz, hogy a Bayern által diktált iramot átvegye, főleg a középpályásaink álltak megoldhatatlan feladat előtt. Ezzel szemben a müncheniek az első mérkőzéshez viszonyítva 180 fokos fordulatot produkáltak. Beckenbauer és Hoeness szuperklasszis... A II. félidőben megpróbáltam Eusebiót Hoenessre állítani, de ő is tehetetlennek bizonyult.*

•

Helmut Schmidt, az NSZK új kancellárja elsők között gratulált Wilhelm Neudeckernek, a Bayern elnökének. Táviratában melegen üdvözölte a Bayern játékosait és Lattek edzőt.

Minden játékvezető álma

Belga lapok, sportemberek még az első mérkőzés után

Derniere Heure: *Beigazolódott: a nagy tudás nem mindig egyenlő a győzelemmel...*

Le Soir: *Mit várunk a kupamérkőzésektől? Izgalmat, bizonytalanságot... Ezt szerdán megkaptuk.*

Le Peupules: *Ismét beigazolódott: a futballban semmit sem lehet előre kiszámítani.*

Van Himst, a válogatott játékos: *A Bayern csalódást okozott.*

Vital Loraux, a játékvezető: *Példaszerű sportszerűséggel küzdöttek, s ez minden játékvezető álma.*

Az UEFA Kupáról

Volksstimme (Bécs): *A Tottenham nagyszerűen kezdett a Feyenoord ellen, de az első negyedóra után kiderült, hogy a Feyenoord méltó ellenfél. 2:2 volt az eredmény, de hozzá kell tenni, hogy a hollandok már az első mérkőzésen is győzhettek volna, hiszen két nagy helyzetet hagytak ki.*

Új, új, új

A BEK 1974—75. évi mezőnye csaknem teljesen megváltozik. Eltűnik az Ajax, jön a Feyenoord, a Benfica helyét a Spoting foglalja el, a bolgár CSZKA, amely az örökmérlegben olyan előkelő helyen van, kénytelen volt a Levszkinek átengedni a bajnoki címet... Anderlecht St. Étienne, Hajduk, Olümpiakosz Pireusz, Leeds Zürich. S lehetne még folytatni a névsort... Mind-mind tavaly nem indult, s így most „új fiú".

Új a Lazio is, de régebbi büntetése miatt alkalmasint nem vehet részt a küzdelemben.

Mattanovich Béla

Labdarúgás bélyegen

VILÁGBAJNOKSÁGOK (8)

Az 1966. évi VB-t július 11. és 30. között Anglia rendezte. A 16-os döntőben ott volt Magyarország is. A világbajnok Anglia lett. A döntőben 4:2-re nyert az NSZK ellen. A rendező ország — mérkőzésjelenetek ábrájával — ekkor adta ki első, háromcímletű labdarúgósorát (1—3, zárójelben mindenütt azt közöljük hányadik helyen van a bélyeg), amely azonban kritikát váltott ki. A szakértők azt kifogásolták, hogy mindhárom bélyegen a játékosok szabálytalankodnak. A 4 pennysen az egyik futballista túlságosan magasra emeli a lábát, a 6 pennysen a kapus vét a szabályok ellen, az $^1/_3$ pennysen pedig a csatár. A sor már az első napon elfogyott.

A sikert 12 millió példányban, a sor 4 pennys értékének „Anglia győztes" feliratú kiadása hirdette.

A világbajnokságról a Magyar Posta — 490 ezer fogazott és 8500 vágott példányban — kilenc bélyegből és egy tízforintos blokkból álló sorral emlékezett meg. A sor tulajdonképpen a Rimet Kupa történetét illusztrálta. A 20 filléresen (4) Jules Rimet arcképe, futball-labda és a serleg szerepel, a többi értéken pedig mérkőzésjeleneteken kívül, az eddigi VB-ket rendező országok neve, a döntők eredménye és a VB emblémája szerepel — Anglia térképével.

HÍREK

A világbajnokságra a rendező NSZK bélyegpárt adott ki. Az egyik labdára vetődő kapust, a másik három játékos küzdelmét ábrázolja. (5) A Koreai Demokratikus Köztársaság a nemzeti sportnapra megjelent egyik értékét a futballnak szentelte. (6)

Folytatódik a svéd kiárusítás

Sok külföldi klub érdeklődik mostanában ismét a svéd labdarúgók iránt. Közismert tény, hogy egy időben nagy volt a keletjük a nemzetközi futballbörzén a svédeknek és számos országban szerepelnek játékosaik ma is az élvonalban, nem is akárhogyan... Említsük csak meg példaként *Nordahl, Hamrin, Liedholm, Torstensson* nevét a legjobbak közül, de hosszan lehetne még folytatni a sort. Most úgy tűnik, hogy igencsak megemelkedett újra a skandináv futballisták „ázsiója". A legfrissebb jelentések szerint a *Hammarby kapusa, Ronnie Hellström* kapott előnyös ajánlatot a nyugatnémet Kaiserslautern együttesétől, amely egyébként már előbb kivetette a hálóját másik két svédre, *Roland Sandberg*re és *Benno Magnusson*ra. Maga Hellström, aki egyúttal a kék-sárga válogatott kapuvédője is, soha nem tagadta, hogy nagyon szeretne külföldön játszani.

Ha létrejön a megállapodás — és ez máris többé-kevésbé biztosra vehető — nemcsak a Hammarby, hanem a válogatott is nehéz helyzetbe kerül, hiszen első számú kapusát veszti el (két éve szintén egy jóképességű „portás" vette kezébe a vándorbotot, *Jan Nordström*, aki Hollandiába távozott és ott a Groningen hálóját őrzi). Nem mindegy ugyanis, hogy valaki végig szem előtt van vagy csupán „idegenlégiósként" egy-egy alkalomra húzza fel a válogatott mezt. Az pedig köztudott, hogy milyen áldatlan herce-hurca, hosszas tárgyalássorozat előz meg minden olyan esetet, amikor egy külföldre szerződött labdarúgót beállítanak hazájának válogatott tizenegyébe.

A svédekre ebben az évben komoly erőfeszítések várnak. A júniusi világbajnokságon túl, a már nyilvánosságra hozott program szerint ősszel is több fontos mérkőzésre kerül sor, Norvégiával, Hollandiával, majd októberben még meg nem jelölt ellenféllel játszanak. Ezeket a találkozókat mintegy bemelegítésnek, előkészítésnek szánják a svéd szakvezetők az Európa-bajnokság első mérkőzésére, amely október 30-án lesz hazai pályán Észak-Írország ellen (A svédek egyébként az észak-íreken kívül a norvégokkal és a jugoszlávokkal vannak egy csoportban). Nem könnyű feladat előtt áll tehát 1974-ben Svédország válogatott tizenegye!

A svédeknél még a kislányok is kupáért küzdenek. A 9 éves Maril Thomelius az elődöntőben kapura lő

Alakul Csehszlovákia új csapata

Északi szomszédaink továbbra sem dicsekedhetnek az utóbbi időben kiemelkedő labdarúgó sikerekkel. A nemzeti tizenegy nem tudta kiharcolni a legjobb 16 közé jutást a világbajnokságon. Nagy csalódást okozott az idén, a múlt évben Európa-bajnokságot nyert utánpótlás együttes, amely a Szovjetunió válogatottjától szenvedett vereséget és a legjobb 4 közé sem került be.

Nincs tehát irigylésre méltó helyzetben *Vaclav Jezek*, a csehszlovák labdarúgók szakvezetője. Új válogatott csapatot kell kialakítania, hiszen az EB-selejtezők, az olimpiai előcsatározások, majd az 1978. évi VB mérkőzéssorozata mind nagy feladatot jelent.

Jezek számít egy-két idősebb játékosra is, de nem tagadja, hogy bátran fiatalít.

— *A védelemben az ostravai Vojacek és a pozsonyi Ondrus jön az újak közül elsősorban számításba* — tájékoztatta legutóbb az újságírókat. — *Vojacek kitűnően fog középen embert, Ondrus viszont szükség esetén középpályásként is nagyon hasznos teljesítményt tud nyújtani. A középpálya egyébként a mi Achilles-sarkunk. Leginkább a teplicei Bicovsky felel meg az elképzeléseimnek. Szóba kerülhet még Klimes, a Slavia játékosa, aki a tavaszi idényben végig remekül játszott.*

A csatárok közé két újoncot vett számításba a kapitány, mégpedig *Svehliket* és *Masnyt*. Ők mindketten már az utánpótlás válogatottban átestek a tűzkeresztségen és nem is kellett szégyenkezniük. Több válogatott klasszisú új csatár azonban nem tűnt fel, így minden bizonnyal helyet fognak kapni ebben a sorban a jól bevált „öreg muskétások" is. Ugyanígy szilárd pont a kapuban *Viktor*, a közvetlen védelemben *Dobias*. A többi posztra még nincs végleges jelöltje Jezeknek.

— *Bár az idő sürget, nem kapkodok és nem fogok elhamarkodottan dönteni* — jelentette ki határozottan nyilatkozata végén. — *Bízom abban, hogy a klubedzők mindvégig maximálisan támogatnak és akkor az előttünk álló nagy erőpróbákon a közös munka eredményeként újra sikereket érnek majd el a legjobb csehszlovák labdarúgók!*

S mintegy igazolásául Jezak bizakodó szavainak, május 19-én Ogyesszában: Csehszlovákia—Szovjetunió 1:0.

LABDARÚGÁS

A Magyar Labdarúgó Szövetség lapja. Szerkeszti a szerkesztő bizottság. Felelős szerkesztő: **Tabák Endre.** Szerkesztőség: 1061 Budapest VI., Népköztársaság útja 47. Telefon: 425-103.

Kiadja: Ifjúsági Lapkiadó Vállalat.

Felelős kiadó: **Dr. Petrus György** igazgató. Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI 1900 Budapest, József nádor tér 1.). Közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI MNB 215—96-162 pénzforgalmi jelzőszámra. **Egyes szám ára: 4 forint. Előfizetés negyedévre 12 forint, félévre 24 forint egy évre 48 forint.**

Megjelenik minden hónap 20-a táján

INDEX: 25 501

74.2161 Egyetemi Nyomda, Budapest

Felelős vezető: **Janka Gyula** igazgató

32 év után ismét

RÓMAI BAJNOK

Még be sem fejeződött az idei olasz bajnokság, amikor már Itália-szerte egy római sportújságíró könyvét kapkodták szét a labdarúgók. A siker nem maradhatott el, hiszen már a könyv címe érdeklődést keltett: „Lazio 74; a Chinaglia-brigád".

A szurkolók a Lazio titkaira voltak kíváncsiak és próbáltak választ keresni: vajon lehetséges-e, hogy a római együttes megszerezze a bajnoki címet az esélyesnek kikiáltott „nagyok" előtt, mint az Inter, a Juventus, vagy a Milan? Az időközben végetért versenyfutás azt igazolta, hogy lehetséges. A Lazio jóvoltából harminckét év után ismét az Örök Városba került a bajnoki cím.

A „Chinaglia-brigád" rutinos nagycsapatokra jellemző magabiztossággal ért fel a csúcsra. A római kék-fehérek végső győzelme csak ideig-óráig volt veszélyben a bajnoki küzdelmek során, hiszen lényegében az első fordulótól kezdve az együttes a mezőny élén haladt.

A B-osztálytól a bajnoki címig

A két jelentős római csapat közül az AS Roma által elért eredmények, az együttes játékereje, népszerűsége legtöbbször meghaladta a Lazióét. Így Rómában sikknek számított ha valaki a *gyengébb* Laziónak szurkolt. Két éve azonban az erőviszonyokat tekintve hatalmas változás állt be: a Lazio, amely többször ingázott az A- és a B-osztály között, újabb egyéves „purgatóriumi" időszak után felkerült ismét a legjobbak közé.

Az A-osztályban már egy korszerű labdarúgást játszó Lazióval találkoztak a római szurkolók. *Maestrelli* edző hónapok leforgása alatt valóságos csodát művelt: az újonc kék-fehér gárda már nem a kiesés ellen, hanem a „scudetto"-ért, a *bajnoki címért* folytatott kiélezett harcot, amelyben végül is a harmadik helyet szerezte meg a Juventus és a Milan mögött — 1972—73-ban.

Sokan bizonyosra vették, hogy a Lazio ennél többre már nem képes és abban a reményben, hogy a klub elnöke, *Lenzini* kiárusítja csapatát, nagy rohamot intéztek a tavalyi játékosvásár során a Lazio gólzsákjának, *Chinagliá*nak a megvásárlására. Chinaglia azonban a hatalmas, egymilliárd líra felett mozgó ajánlatok ellenére is maradt Rómában, ahol a gólkirályi cím megszerzésére tett ígéretet híveinek. Ígéretét az idei bajnokság során beváltotta: ***Boninsegnával (Inter) holtversenyben gólkirály lett és 24 góljával főszerepet játszott a Lazio végső győzelmében.***

A csapat sztárjai

Az új olasz bajnokcsapat szinte alulról tört fel az élre, játékosai a nagy nemzetközi nyilvánosság előtt még nemigen ismertek, az egyetlen Chinagliát leszámítva. A hatalmas termetű 27 éves középcsatár a csapat első számú sztárja. Ő a kedvenc, aki hol szemrehányó nyilatkozataival, hol bravúros góljaival, hol pedig nagysikerű lemezfelvételeivel hívja fel magára a figyelmet. Angliában dolgozó szülei mellett kezdett ifiként futballozni. *Vinició*, a Napoli brazil származású edzője fedezte fel klubtársához, *Wilson*hoz hasonlóan, aki szintén évekig a szigetországban élt. Chinaglia játéka jelentheti a világbajnokság során az egyik legfőbb vonzerőt az NSZK-ban dolgozó olasz vendégmunkások számára, akik bizonyos fokig sorstársukat láthatják benne, hiszen Chinaglia szülei is évekig külföldön keresték kenyerüket.

A csatár mellett főként az Angliában született söprögető *Wilson* neve érdemel említést, akinek jelentős érdemei vannak abban, hogy a Lazio mutatta a bajnokság során a legbiztosabb védőjátékot. Wilson eddig egyszer volt válogatott, februárban az NSZK ellen, de úgy beszélnek róla, mint az öreg *Burgnich* (Inter) legvalószínűbb utódáról a válogatott védelmének a tengelyében, holott már ő is 29. éve felé közeleg.

Tommas Maestrelli, a Lazio edzője

Chinaglia elmegy Brugnich, az Inter söprögetője mellett

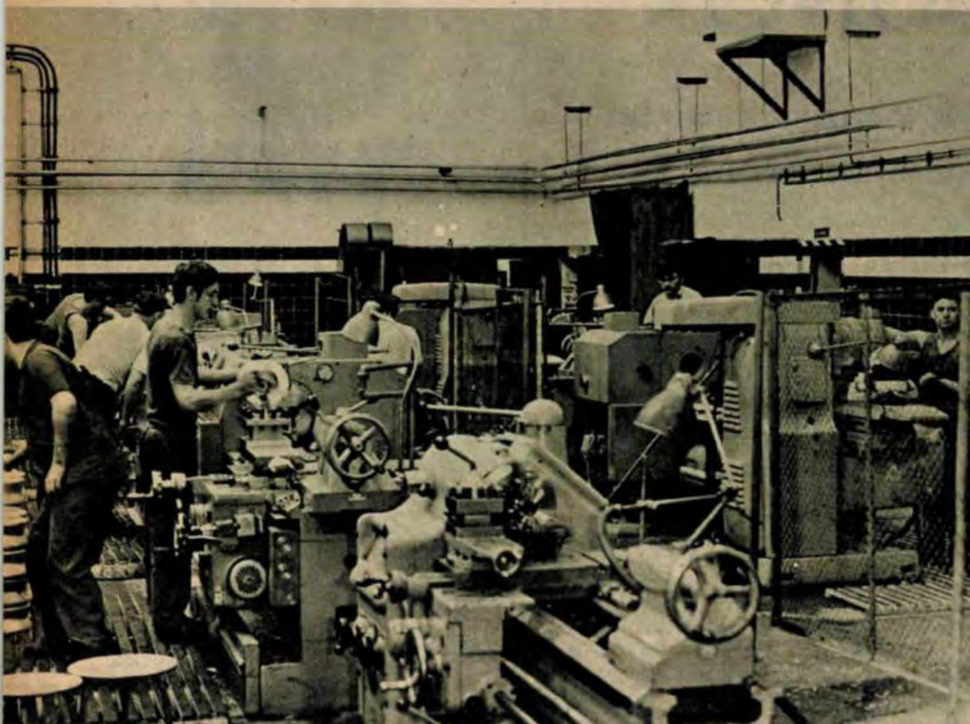
A válogatottjelölt kapus, *Pulici* a Lazio egyetlen játékosa, akinek formáját személyesen maga az elnök, *Umberto Lenzini* „ellenőrzi". Minden mérkőzés előtt az egyesület feje kabala-büntetőt lő a kapusnak az öltözőkhöz vezető folyosón. Pulici bajnoki teljesítménye azt igazolja, hogy a „Lenzini-féle kúra" hasznos: *Zoff* (Juventus) és *Albertosi* (Cagliari) után ma Olaszország harmadik kapusaként tartják számon.

Neves labdarúgóvá nőtte ki magát a Lazióban a középpályán játszó *Re Cecconi* is, akinek válogatottbeli szerepléséhez ugyancsak nagy reményeket fűznek az olasz szakvezetők. A Netzerre emlékeztető szőke hajú játékos egyike a legerősebb fizikai felépítésű élvonalbeli olasz labdarúgóknak.

A Lazio jelenleg az UEFA eltiltása alatt áll, így kérdéses őszi BEK szereplése is. Lenzini elnök azonban alighanem mégis a bajnokcsapatok tornájára gondolt, amikor a bajnokság befejeztével megnyugtatta a szurkolókat: ***„A csapatot az új céloknak és igényeknek megfelelően igyekszünk majd megerősíteni a nyári vásár során".***

Rényi Kálmán

Érettségizettek és érettségizők figyelem!

2 éves időtartamú szakmunkásképzést indítunk gumiipari szakmában. Beiskolázási feltételek: munkaviszony létesítése a vállalatunknál. A tanulmányi idő alatt betanított munkásként foglalkoztatjuk a jelentkezőket. A jelentkező férfi és női dolgozók 6-tól 40 napig 8—11,50 Ft órabért kapnak, majd a kereseti lehetőség munkakörüktől függően 4500 forintig. Havonta három szabad szombat. Vidéki lakosú jelentkezők részére szállást, házaspárok esetében külön kétágyas szobát biztosítunk. Útielőleget térítünk. Munkaterület fejlesztés alatt álló korszerű csarnokokban. Jelentkezés esetén bővebb felvilágosítást ad a Taurus Abroncsgyár munkaügyi főosztálya, 1965 Budapest VIII., Kerepesi út 17. A Keleti pályaudvar mellett.

Mit szeretne minden fiatal pár? Álmuk egy jó motorkerékpár!

Különböző típusú motorkerékpárokat forgalmi engedéllyel, rendszámtáblával felszerelve vehetnek át.

CSEPEL MINTATEREM

Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 59.

Balról fent: Paolo Cesar bajor, helyi zenekarba állt be muzsikálni — brazil hangszerével

Jobbról fent: Clodoaldo, az FC Basel elleni utolsó edzőmérkőzésen megsérült brazil csillag. Lido Toledo dr., a válogatott orvosa reméli, hogy Clodoaldo hamarosan játszhat

Jobbról középen: Wendell és Clodoaldo pótlására megérkezett a kapus Peres Waldir és a középcsatár Miradinha

Lent: Mind a 16 résztvevő, országa zászlójával díszített társasgépkocsit kapott, s az állandóan rendelkezésükre áll.

LABDARÚGÁS

Szentmihályi, Kolár, Juhász P., Noskó, Dunai III, Harsányi, Horváth, Dunai II, Szigeti. Guggol: Fazekas, Fekete, Tóth A., Bene csapatkapitány, Zámbó, Kellner, Nagy L. (MTI Fotó, Kovács Gyula felvétele)

